

3/1255

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

[Handwritten signature]

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేది శుక్ర వారము
(శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.)

No. 260
సంచిక ౨౬౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

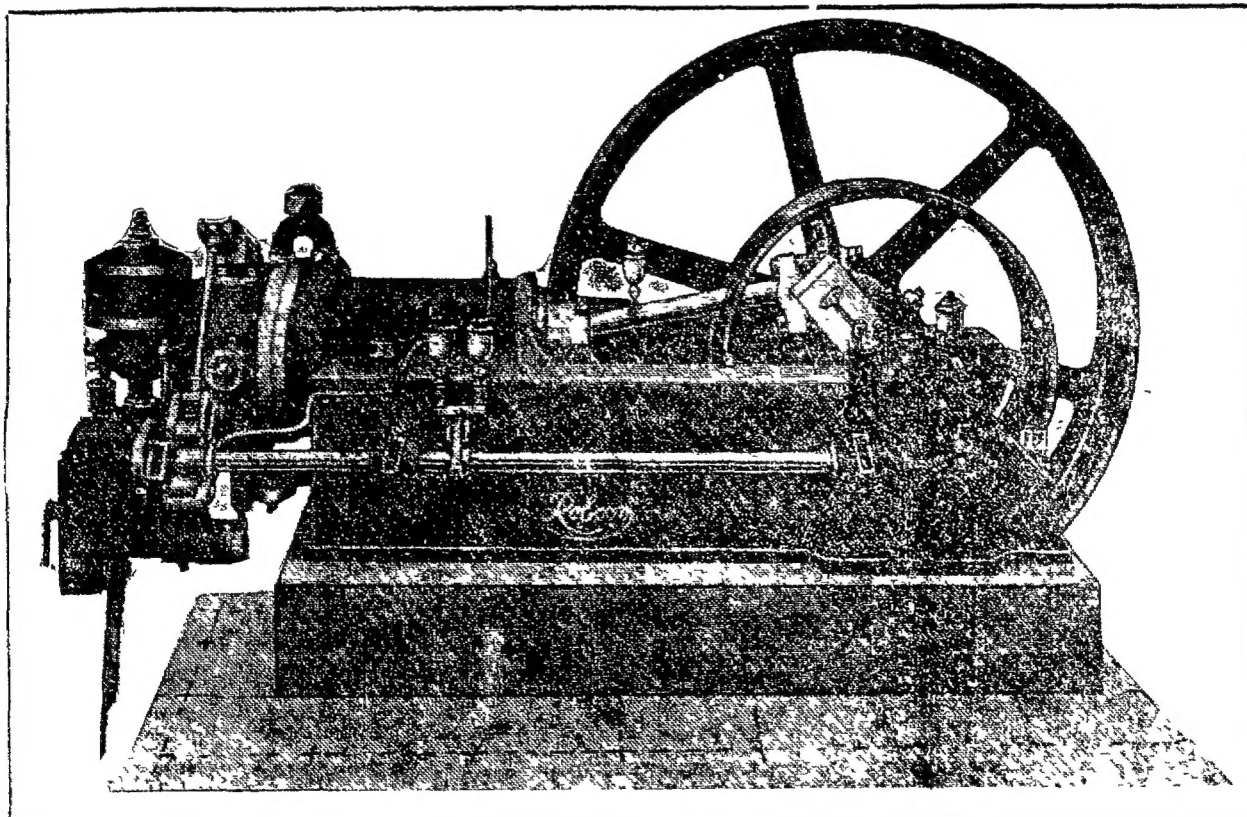

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజర్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

“రాబ్ న కొ”

లాంగ్వుయోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయురు యిజనులు

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయురులోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయురు బహు తక్కువగ ఖర్చుగును.
వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఓండు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు.
సోల్ యేజంట్సు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజనాడ్ (ఇండియా)

(అన్నిరికముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొందవచ్చు ప్లాంట్లును నామ “రాబ్ న కొ” గ్యాసు యిజనులు, ప్లాంట్లుకు మూ సోల్ యేజంట్సు)

రాబిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లి

ఈన రిద్దకు స్వాభావికమైన పాలుయిచ్చుటకు వీలులేని ప్రతి రిద్ద తల్లికిని, శ్రీష్టమైన ఆహార మేది యను సంకల్పము గలుగుచున్నది. రిద్దకు సులభముగా జీర్ణ మగు వట్టి రాబిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లితో తయారు చేయబడిన గంజితో ఆవు, లేక గోరే, లేక మేకపాలు, లేక కాచిన లేక దబ్బాపాలు, లేక యితర యేకవృత్తి పాలునుచేర్చి యిచ్చినను మంచిది.

రాబిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లితో తయారు చేయబడిన గంజితో, లేక అల్పాహార మును రిద్ద తల్లికి యిచ్చిన, రిద్దకు పాలును భారా కముగా యిచ్చుటకు తోడ్పడును.

బుహిషలకు నీటి చాల మంచిది.

ముఖ్యముగా జ్వరముచే బాధపడువానికి మిగత పదార్థములన్నియు విమునమునవచ్చును ఇది రక్తమును, చల్లపరచి కడుపులో యిముడునట్లు చేయును.

రాబిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లితో తయారు చేయబడిన గంజితో లేక అల్పాహారము వైద్యులచే గొప్పగా విఫలము చేజులకువచ్చుచి తరచుగా నీమనున్నుతో కలపబడి, మరిక ముగానందు పెరలే బార్లిని వాడుటను మానుడు.

No 1

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నువ్వులకుమందిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుత్తే మానీకల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న శ్రోత్రమందు గాదు. ఇరువేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, విశ్వలు, పోటులెగురులు, మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. పెరుగు ప్రతిక్షణమునందును కరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిలిపవద్దములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము చేయుచున్నది.

అన్నిపాపులో దొరకును

మోహినితైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామరతైలము

తామర, తీట, గజ్జిక మంచిది.

దంతచూర్ణము

కండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపొదుము.

అమృతాంజనం దిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

స్వదేశికాంపు ఫర్నిచరు

(1) కాంపు ఈజి చేర్ 1 వ రకం రూ. 8. 2 వ రకం రూ. 7.

(2) మడత కాంపుకాటు 1 వ రకం రూ. 15, 2 వ రకం రూ. 18.
(3) ఎక్కు కాన్ వాసుచేర్ రూ. 4,
(4) కాంపుచేర్ 1 వ రకం రూ. 8-8-0, 2 వ రకం రూ. 8.

క్యాటలాగు, యితర వివరములకు వ్రాసిన పంపబడును.
పి. వీరాస్వామినాయుడు అండ్ సన్సు
వర్సారాపురేట్, గుంటూరు జిల్లా

ఆనందచంద్రిక వెల 1-0-0.

చమత్కార చంద్రికను చమత్కారమై హాస్యరస భరితమై అనందకరమైన విశోద గ్రంథరత్నము. ఇందు శృంగార చమత్కారములు నెరజాగల యుక్తి చమత్కారములు సరసుల చతురసంభాషణములు, మధుకృష్ణ చాతుర్య పద్యములు, లంబోదరుడు, కుంభకర్ణుడు, సకల గుణాభిరాముడు, సోమరిపోతు, అమృతహస్తీ, బావమరదులు, పదివలు, తాతా మనుములు మొదలగు హాస్యపద్యములును, చిత్రసమస్యలు ఆసేక విశోదపద్యములు విలసిల్లును ఆనందచంద్రికలు నైదచల్లుచున్నవి. చమత్కార చంద్రిక

చమత్కార పద్యములు, శృంగార పద్యములు, హాస్య పద్యములు, సమస్యపద్యములు, వేద్యపద్యములు, వేద్య మాతల పద్యములు, విటుల పద్యములు మొదలగు ఆసేక విశోద పద్యములుగల చమత్కార గ్రంథరత్నము వెల రు 0-12-0.

మంగిపూడి వేంకటేశ్వరగారు,

తణుకు, కృష్ణాజిల్లా.

పార్వతీపురం (విశాఖపట్నం జిల్లా)

విబ్రవతి, తి:— 1. ఈ మధ్య యాగ్రామమునకు రెండు "సురభి" కంపెనీలు నాటకములు ప్రదర్శించే నిమిత్తమై యొకే సారి విచ్చేసి, నెలరోజులనుండి నిండా ఆర్జితమయ్యెను.

2. యందులో పాపాబాయి కంపెనీ నాటకకాల శ్రీ నారాయణదాసుగారి హరికథ టీకెట్టుల మీద జరుపుటకు అద్దెకు యిచ్చినారు. పదమూ హరికథలో మిగిలినపాములో కొంతభాగం గాంధీభూజానిధికి యిచ్చుటకు కమిటీ మెంబర్లలో ముఖ్యులు అను శ్రీయుత ప్రకాశరావు పంతులుగారు దయతో అంగీకరించి వాగ్దానముచేసియుండిరి. వారికి కాంగ్రెసు సంఘము తరఫున కృతజ్ఞత కనపరచుచున్నాను.

3. శ్రీఅంజనప్ప కంపెనీవారు 2 లేదీ రాత్రి యొకప్రదర్శనములో వచ్చేలాభములో కొంతభాగం యిచ్చుటవారం రోజులనుండి జరుగుచున్న "రామసప్తాహము"లో ఖర్చు పెట్టుటకు వాగ్దానముచేసి ఖుమారు రు 150 లు యిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

4 గ్రామస్థులున్న, పానూపరునండి వచ్చియున్న నాటకకంపెనీ వార్లను దేశస్వాతంత్ర్యము గురించి పాటుపడుచున్న కాంగ్రెసు సంఘమునకు కొంతనిధి యిప్పించి పేరుపొందెదరని నమ్ముచున్నాను. శ్రీగాంధీభూజానిధి కిచ్చినా సరే లేక ఖద్దరునిధికిచ్చినా సరే వాగ్దాన ప్రత్యేకించి దేశము కొని యాడగలడు.

5. ఈ గ్రామమునకు చెందియున్న తెలంగా, పురజనులు యేటేటను ఖద్దరు ధరించుటలో వెనుకంజ వేయుచున్నందులకు మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాను. ఈ సంవత్సర కాంగ్రెసు తీర్మానమును దేశము యావత్తు గుర్తించుచూ, ఖద్దరు యొక్క వగా వ్యాప్తిచేయుచుండగా యిచ్చుట వ్యాజ్యవాదులు ఈ పేక్షవహించుట ధర్మముకాదు. గనుక ఖద్దరు ధరిస్తూ కాంగ్రెసు సభ్యులుగా నమోదా అగుటకు నూట చందా పూర్తిచేసెద

రని పూరానమ్మియున్నాను. దిశంబరు 30 లేదీని మహాత్మాజీ ఆశ్రమములో తెలంగా కాంగ్రెసు వారమున జరిగిన కద్దరు పర్యవేక్షణలో యాజిల్లాలో నేను స్వంతంగా 60 మంది నూట తీసేసభ్యులను చేర్చెదరని వాగ్దానముచేసితిని. జిల్లాలో నన్ను నాభార్యను తెలిసిన వారికి యిందుమాటంగా పదమూ మొత్తం నెలంబరు పూర్తి అగువరకు మాకు తోడ్పడెదరని నమ్ముచూ విజ్ఞప్తిచేసుకొన్నాను.

మంత్రాల లక్ష్మీ నృసింహం

శిశ్యా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి

విజ్ఞాపన

గోదావరి జిల్లా పితాపుర సమీపమున నున్న నవకంద్ర వాడయిన గ్రామమున శ్రీరామ కోవెలగారి, పెరుమాళ్ల స్థలం ముగాని లేనందున ఏకాదశి మొదలగు పర్వదినములయందు దీ పారాధన మొదలగు భగవత్కలక్షేత్రము చేయుటకు వీలులేకున్నది. అట్టితరీ కాతాలూకు కొంతకాలములో కోవెల వర్తరా ప్రతిష్ఠాపనలకు పునాదులు మాత్రము ప్రారంభించి ద్రవ్యసహాయము లేమిచే పూర్తిచేయజాలకపోయింది. శ్రీరామ స్థందిరమును, స్థంభప్రతిష్ఠయూ పూర్తికావలసియుండుటయేగాక ప్రతిసంవత్సరము శ్రీరామకర్మాగ్ర మహోత్సవాన్ను దానాడ్లు జరుగగలందులకు రూ. 100, 125 లు కిక్కురాగల పిరరూపకమైన వసతికాలసియున్నది. కావున భగవత్కలక్షేత్రంబందును యాధర్మకైకర్యమునకు వారివారికి తోచిన ధనసహాయమును చేసి యీ నాయుద్యమమును నిర్విఘ్నముగ కొనసాగింతురని మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాడను. వహులైన పైకముపితాపురము కాపురములు శ్రీవాడేశ్వర వెంకటరత్నం పంతులుగారియొద్ద నిలువయించుచును. కావున సహాయము చేయువారు వారి వద్దకేతైకము పంపగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఇట్లు విన్నవింప విధేయుడు,

చక్రవర్తుల పెదచిన్నారావు,

నవకంద్రవాడ-పితాపురం, గోదావరిజిల్లా.

Madras-Races 1924-25.

చెన్నపురి గుర్రపు వందెములు 1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో వందెములు జరుగును
1925 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.
8 వ ఎక్స్ ప్రెస్ మైటింగు
మొదటిది నమ 18-2-25 తేది బుధవారము.
రెండవది నమ 21-2-25 శనివారము.

ఎల్వైక్ ట్రాటాలి కేటరు బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:-

మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ. 5. స్త్రీలు రూ. 3.
రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.
బీచ్, పార్కు, ఎగ్జిబిషన్ మొదలగు ప్రేమనల
నుండి స్పెషలు బండ్లు పోవును.
ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు
మా పెద్దనోటీసులను చూడవలెదము

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు
2-2-25 సోమవారమునుండి 6-2-25 శుక్రవారమువరకు
యూనివర్సల్ సినియలు

ది "ప్లూమ్ సిటీ" గ్రూప్

4 వ భాగము ప్రదర్శింపబడును
మ్యాను, కామిక్ బుక్ చూపబడును.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 6 వ తేది శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

దరియాల కా 1.5	ర 30.0-0	మొదలు 42.0-0	వరకు
విజయవాడ బస్తాలు		మొదలు 14.0-0	వరకు
మనుమ తొకాలి	ర 48 గుం	ర 14.0-0	14.8-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 15.8-0	16.0-0
డిల్లీ	,, డిటా	,, 16.4-0	16.8-0
రాగులు కా. 164	బస్తా 1-5	,, 9.12-0	9.0-0
శవ్వలు	,,	,, 20.0-0	24.0-0

(2) వస్త్రధాన్యములు

కండులు బస్తా 1.5	ర 205	ర 11.0-0	ర 12.0-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 10.8-0	11.8-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 11.8-0	12.4-0
మనుమలు	,, డిటా	,, 18.0-0	16.0-0
ఉలలు	ర 164	,, 9.4-0	11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

శవ్వలు కా 1.5	ర 160.0-0	165.0-0
నెల్లూరి 1-5	,, 14.0-0	22.0-0
కొంచాపురం శేరునెయ్యి కా 1.5	,, 55.0-0	50.0-0
ఇతర శేరునెయ్యి	,, 50.0-0	58.0-0
శేరునెయ్యి కా 1.5	ర 122	ర 118
అనుదము కా 1.5	ర 142	0

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాయకలశులు కా 1.5	ర 155.0-0	160.0-0
కూరకలశులు	,, 180.0-0	185.0-0
మిరక కా 1.5 (గుంటూరు)	ర 129.0-0	140.0-0
గుంటూరు పొయ్యి కట్టు నీలిమందు ములుగు	1 క	ర 50.5
కాకా వస్త్రపాతాళులు	,,	ర 70, 75
రెల్లూ కా 1-5	ర 85.0-0	60.0-0
రింజి కండు కా 1.5	ర 80.0-0	49.0-0

(5) ఇనుము

కట్ట రౌం కా 1.5	ర 82.0-0	88.0-0
చురక	,, 82.0-0	15 0 0

రత్నండు ,, 82.0-0 85.7-0

(6) లోహములు

నండి 100 రుబ్బా	ర 72.0-0	77.0-0
బంగారము, రుబ్బా 1	ర 21.8-0	22.8-0
పరక 1.5		14.0-9
ఇత్తడి కా 1-5	ర 275.0-0	280.0-0
రాగి డిటా	ర 825.0-0	880.0-0
బస్తా-చక్కెర కా 1.5	ర 84.8-0	85.0-0

(7) రంగులు అలిజ్జరై ను

అవుకృష్ణము	20 డిగ్రీలు	ర 70 72 0-0
కౌట్టికృష్ణము	డిటా	,,
సింహం	డిటా	,,
గురం	డిటా	,,

(8) దూది

బొంబా నెయ్యి కా 1.5	ర 820.0-0
---------------------	-----------

(9) నూలు

కోయంబూరు నం 10½ పెట్టె 1.5	ర 7.8-0
మధుర నం 12½ పెట్టె 1.5	ర 8.12-0
పుల్లూరు యేనుగ నం 8½ పెట్టె 1.5	ర 8.12-0
అహమదాబాదు నం 12½ పెట్టె 1.5	ర 7.12-0
నూక యేనుగ నం 20	ర 11.4-0
బాబా నం 20	
,, ,, 40 ఏ తయి అయినను	ర 18.11-0
గోకా నం 12½	ర 9.0-0
బాబా నం 24½	ర 11.8-0
14½ క్లెక్ నం 1	ర 8.12-0
నం 20 కెన్సి సింహం యాకె	ర 11 4-0
నం 22 ,, ,,	ర 11.8-0
నం 12½ కెన్సి పర్కాను	ర 9.0-0
నం 14½ ,,	ర 9.4-0

చీరాల మ్యూనిసిపాలిటీ

1925-26 కు. ట్రాంబులెన్స్ రా వేలంపాటలు
ఫిబ్రవరి 20 తేది శుక్రవారం వేయబడును
రావుల నుబ్బరావు, వైయె.ఎస్.

లోక ప్రసిద్ధమైన

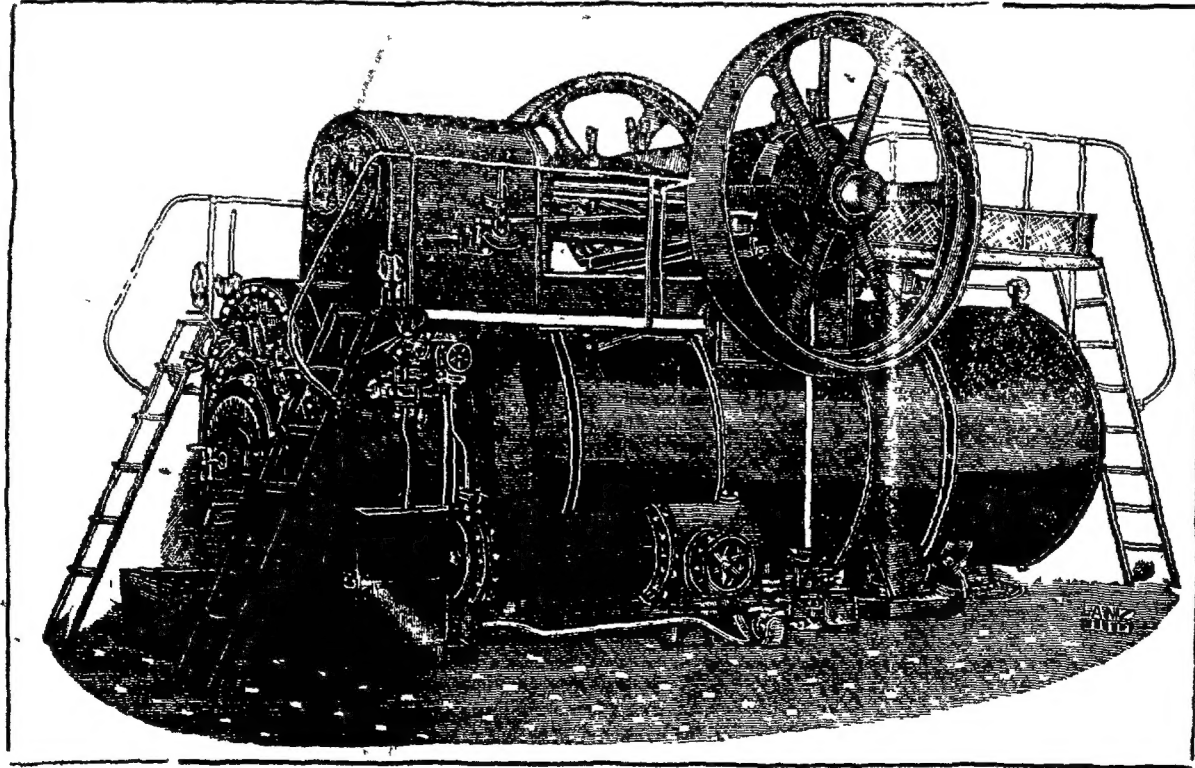
స్టీము యింజన్లు!

(Super Heated)

హంజి స్టీము యింజన్లు!!

22 B. H. P. లగాయకు 1250 B. H. P వరకు.

బాయిలరు ట్యూబులు వెలుపలకులాగి శుభ్రపరుచుటకు సౌకర్యములు అమర్చబడియున్నందున బాయిలర్లు యెన్నటికిని చెడిపోవు.
యేమాదిరి యింజనులు కంటేను ఖర్చు మిగుల తక్కువ - కర్ర - బొగ్గు - వూక - పొట్టు - దేనితోనైన పనిచేయును.

వెలుగు సులభము
Prices
Challenge
Competition
నూతన పద్ధతుల
ననుసరించి అనేక
సౌకర్యములు
అమర్చబడినవి.

Economy
unrivalled!
Latest
Scientific
Miracle!!
Wonderful
Bargains!!!

ఇదివరకు యెన్నడు యిట్టి యింజనులు మీరు చూచియుండరు.
నంవత్సరం ఒక్కంటికి 3000 యింజనులు అమర్చబడుచున్నవి త్వరపడి ఆర్డర్లు పంపుడు.

Telegrams: "MACHINISTS" } సోలుయేజింట్లు:- డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో., 12, త్రైబుచెట్టిస్థితి, మదరాసు.

మదరాసు శాసనసభ

వైద్యవిద్యార్థుల జీతములు

దత్తమండలముల నీటిపారుదల సౌకర్యములు
విచారించుటకు సంఘమును నియమించుట

రయితులకు వచ్చితుల ఎరువు నొసగుట

నిన్నటివనము ఫలహారాంతరము శాసనసభ తిరిగి
సమావేశమై అధికారకేరళ కార్యక్రమమును చర్చించిరి.

దత్తమండలముల నీటిపారుదల సౌకర్యములు

విచారించుసంఘము

రా|| బి|| టి. యస్. సరిసింహా చాన్సలరుగారు:—

“కడపజిల్లాలో ప్రస్తుతమున్న నీటిపారుదల పరిస్థితులను గమనించి వీలగునట్టి అవసరమును అభివృద్ధిని గావించుటకును, నీటిపారుదల పథకులు ఎంతవరకు బాహుళ్యము చేయదగినో ఆయావిషయాలను విచారించి తెలుపుటకును ప్రభుత్వమువారికి సంఘమును నియమించుట కీ సభవారు సలహానొసంగుచున్నారు.”

వై తీర్మానము నుపపాదించుచు నిట్లు నుడివీరి. కడప జిల్లా చాల పెదవారలనివసించెడి స్థలము ప్రభుత్వమువారి వారి జిల్లావిషయములలో నెక్కుడు శ్రద్ధగనుబరచుటలేదు. అచట కాటకములనాటి ప్రజలకు సౌఖ్యము నొసగునట్లుంచిన నీటి పారుదలను వృద్ధిజేసి న్యయసాయమునకు తోడ్పడవలెను.

ఈ జిల్లాలో రెండునదులును ఉపనదులును గలవు. స్వాభావికముగ నిట్టి నీటివనములంద ప్రభుత్వవారు వానిని సక్రమముగ ఉపయోగించి ప్రజల శ్రేయముకొరకు నేల పాలు బటరాదు? ఈ నిర్వహణకములగు నీటిపారుదల స్థితిములు గాక నిజముగ ఉపయోగమును గలగజేయు విధానము వార యవలెను. గా|| లామెంబరుగారు తమవృత్తి నీకడపజిల్లాలోందు కేంద్రీకరింప జేయగోరుచున్నారు. కావున ప్రభుత్వమువారి సంఘమును నియమించి నిజపరిస్థితుల కనుగొని అభివృద్ధిజేయ దగు మార్గముల కనుగొనవలెనని కోరుచున్నారు.

శ్రీభూపాలా ధో ఉపపాదనను బలపరుచుచు తాము కడపజిల్లాపరిస్థితుల ప్రత్యక్షముగ నెరుంగకపోయినను కడప జిల్లాకాటకములకాకరమనియుచాలధనము ఆజిల్లానుండిపోవుచు న్నుదనియు తమకు తెలియుననిరి.

అందులకు కాటకనివారణప్రయత్నముల కంటే నీటి పారుదలను విస్తరింపజేసి న్యయసాయము నభివృద్ధిజేసిన ప్రజలు కాటక బాధనుండి విముక్తులుగాగలరు. కావున ప్రభుత్వమువారి విషయములో చేయదగినపహాయము జేయవలెనని నమ్ముచు న్నాను.

రా|| సా|| డా|| యు రామారావుగారు ఉపపాదనను బలపర్చిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారు:—“కడపజిల్లా యనుమాట కుబురులు “దత్తమండలము” ని చేర్చవలసినదనియు, “సంఘము అనుపదమునకు ముందు “అధికారులు, అధికారేతరులు గలిగిన” అనుమాటలను జేర్చులసినదనిగ సవరణనుపపాదించుచు కడపజిల్లా యందు ఎట్టిపరిస్థితులుగలవో దత్తమండలములన్నిటియందు వా చాపు అట్టిస్థితిగతులేగలవనియు, నియమింపబోవు సంఘమేమై న ఫలప్రథముకాగోరన అందు అధికారులే గాక తాము విచారించబోవు అంశముతో బాగుగ పరిచయము, అనుభవముగలిగిన అధికారేతరులుగూడ జేర్చబడవలసినయు నూచించిరి.

ఉపపాదనను సవరణ నామొదించిరి.

గా|| లామెంబరుగారు:—సవరణప్రకారము ఉపపాదన రూపొందించుచున్నాడు అధికారేతరులు సంఘమునుజేరి సలహానొసంగి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడవచ్చును. కడపజిల్లా సందర్భములలో వర్షాభావమునలన తరుచుగ పంటలుఫలించుట లేదు. ఒక చిన్న ప్రాజెక్టు విషయములో గూడ సరియగు ఒకాణలు జరుపలేకున్నాము. దత్తమండలములంద నేక ప్రాజెక్టుల పూర్తిజేయవలసి. కడపజిల్లానుగాని మరియేదత్తమండలములగాని ప్రభుత్వమువారిలక్ష్యముగ జూచుట విధానముగ నేర్పరచుకొనలేదు. స్వల్పపన్నములే ముఖ్యముగ నీ ఇబ్బందికి కారణమైయున్నది. దత్తమండలముల కాటకనివారణయందు ప్రభుత్వము సరియగు శ్రద్ధతోనీకొనుటలేకని ఈ సభ వారితో కొందరు యభిప్రాయపడుచున్నటుల నె తెలిసికొంటిని. అట్టివారు మరొకరు మేముగావించిన విచారణలను, చరితములను చూచి పరిశీలనగోరదను, తత్తమండలముల పైకి

గతుల నభివృద్ధిపరుపవలెనని నీటిని నిలుపుజేసి ప్రాజెక్టును సాగించు నుపాయ ములోచింపవలెను.

విదప ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి సభ్యులచే అంగీకరింపబడెను.

వైద్యవిద్యార్థుల జీతములు

“1923 సం|| జూలై నెల 8 వ తేదీ ఫోర్టుసెంటు బార్లి గజెటు, 202 వ పుటయందు ముద్రింపబడిన 200 రెవెన్యూ ప్రకటనకు ముందు వైద్యకళాశాలలందు ప్రవేశించిన విద్యార్థుల జీతములు, వారి చదువు పూర్తియగువరకు, వారు ప్రవేశించిన కాలముందు సంపూర్ణ విద్యకుగాని, ఒక ప్రత్యేకాంశము చదువుటకుగాని, ఎట్టి కేటుండ్లనో అట్టికేటుగల జీతములే చెల్లించునటుల జేయవలెనని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి గళహా నొసంగుచున్నారు” వై తీర్మానమును యం. ఆర్. నేతురత్నం అయ్యరుగారు రుపపాదించి నోటీసు నొసంగియుండిరి. కాని వారు నమయమునకు సభయందు లేకపోవుటవలన 21 బి యమ్. కృష్ణన్ నాయరుగారు తీర్మానము నుపపాదించుచు వైద్య విద్యార్థులు చాల ఇబ్బందులకు లోనగుచున్నారని యు, వారి సంఖ్య చాల స్వల్పముగ నున్నవనియు సాధారణముగ వారెక్కుడు ధనికులు గారనియు, అట్టితరీ జీతము నీవిధముగ మధ్యకాలముందు వృద్ధిగావించిన గోరుచుట్టుపై రోకలి పోటువలె నుండుననియు పల్కిరి.

రా|| బి|| డా|| సి. సతేశ్వరుదలియారుగారు రుపపాదనను బలపరుచుచు నిట్లు నుడివీరి:—

1914 సం||ందు వైద్య విద్యార్థుల జీతము రు 120 లుండెను. విదప రు 200 లకు వృద్ధిజేయబడెను. 1914 సం||ందు వైద్యవిద్యను బాహుళ్యము నొందించుటకుగాను జీతము స్వల్పముగ నేర్పరచితిమని ప్రకటనయందుండెను. అన్నటికిని నోటికిని పరిస్థితులందెట్టి పరిస్థితులందెట్టి మార్పు గలిగినదో తెలియకున్నది. ప్రభుత్వమువారు నిజపరిస్థితులను గమనింపలేక పోవుట తప్ప వేరొండు గానరాదు. ఇది 1924 జూలై ప్రథమము నుంచి మొదలిడును.

ప్రతివిద్యార్థికిని రు 921 ల (ఇంక గొప్ప మొత్తము) ఖర్చు పెట్టుచున్నామని ప్రభుత్వప్రకటనయందు గలదు. ఇతర ప్రభుత్వకళాశాలలయందు మనమెటుల వ్యయము జేయుచున్నామో గమనించుడు. ఇంజనీరింగు మొదలగు కళాశాలలందు రాబడి కన్న వ్యయము అధికముగ జరుగుచున్నది. వైద్యవిద్యార్థికి రు 900లను చెల్లించిన అందుకు 10 రెట్లు ఆదాయమును సమకూర్చి యొసంగుచున్నాడు. ఆరు 900 లు విసన 1924 సం|| జూలై 1 వ తేదీ చేరువారలకు మాత్రమే. పలువురు విద్యార్థులాలేదీ విమ్మట చేరువారగలరు. ఇప్పుడు కొంతకాలము గడచినపిదప మధ్యలో అధికజీతమును కట్టవలెనని నిర్బంధించిన నిశ్చయము గ ఎంతకష్టమో యాలోచించుడు. 5 సంవత్సరములలో వైద్య విద్యార్థులు విద్యయందు తీర్థలగుట అసంభవమని ప్రభుత్వము వారిప్పటికినైన గమనించియుండవలసినది. విద్యార్థి అనేక కాల పరీక్షలయందు కృతార్థుడు గావలెను. మరియు మిక్కిలముగ చిక్కులు ఎన్నియో గలవు. ఒక్క అంశము (సబ్జెక్టు) నందు తప్పినను రు 100 లు చెల్లింపవలసియుండును. కావున గా|| స్థానికస్వపరిపాలనా మంత్రిగారు వైద్యవిద్యార్థులకు సౌకర్యములు గలగ జేయుమరని విశ్వసించుచున్నాను.

గా|| పానుగల్లు రాజాగారు:— గా|| సభ్యులు నూచించిన విధమున ప్రకటన గావించబడుటకు క్రితము జీతము రు 120 లు గను పిమ్మట రు 200 లకు పెంచబడినదియు నిశ్చయమే. ఇతరకళాశాలలందు జీతముభివృద్ధిజేయబడెను. వైద్య కళాశాలయందు తగ్గజీతము లుండెను.

చిదంబరవాచారుగారు:— లాకారేజీయందు జీతము పెంచుటచెనా?

గా|| మంత్రిగారు:—లాకారేజీయందు గూడ జీతముభివృద్ధిజేయబడినదని తెలియుచున్నది.

సత్యమూర్తిగారు:—జీహా! లాకారేజీయందు “హాడనా”!

గా|| మంత్రిగారు:—వైద్యవృత్తి సమసిపోవుటలేదు. కళాశాలయందలి విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గుకుండుటయే ఇందులకు నిదర్శనము. ప్రస్తుతము విధింపబడిన స్వల్ప జీతములకింద కొన్ని సంవత్సరములకు విద్యార్థులచదువును నిర్లయంప నావశ్యకమాయెను. అందుకు ఒకసంవత్సరము చాలునని యెంచబడినది. ఒకసంవత్సరమునం దేవిద్యార్థియైనను చదివి కృతార్థుడుగానినో నిజముగ అందులకాతడు విధిగజీతము కట్టవలసియుండును. ఈ విషయమై కొంతసమాధానము అధికారులలోచించుచున్నారు. తగ్గలో ఏదోయొక విధమునకు రావచ్చును.

జి. రామేశ్వరరావుగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

క్రొ|| బి|| ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు:—గా|| మంత్రిగారి విషయములో ప్రసంగింపవచ్చు చేయుదురని నాకింకను ఆశ గలదు.

గా|| పానుగల్లు రాజాగారు:— విషయము సంతయు పూర్ణముగ విచారించుమనే యున్నాము ఇంక నేమియో ఆశించుటకు కారణము లేదు. కళాశాలయందు చేర విద్యుగించ విద్యార్థుల సంఖ్య విస్తారముగ నుండుటయు కళాశాల పథకులు చాలినంతగ లేక స్వల్పముగ నుండుటచేత జీతమును వృద్ధిజేసి నియమిత సంఖ్యల విద్యార్థులనే జేర్చుకొనుటకై ప్రభుత్వము వారు జేరించిరి.

రా|| బి|| ఎ. యస్. కృష్ణరావుగారు:—కళాశాలయందు పథకులు తక్కువగ నుండిన సౌకర్యముల నభివృద్ధిజేసి విద్య ను అధికవ్యయము లేకుండ నులభ్యముగ నొసర్చుట మనవిధియై యున్నది. ప్రభుత్వము వారుండుటకు వలయు విధానముల గని పెట్టి దాని నవలంబించుట తప్పవసరము. ఇందులకు ప్రభుత్వము వారుంగీకరించి తీరవలెను.

రా|| సా|| డాక్టరు యు. రామారావు ఉపపాదనను బలపరుచుచు నిట్లు ప్రసంగించిరి:—

వైద్యకళాశాల విద్యార్థుల లిటుల మూగుటకు కారణము గా|| మంత్రిగారు నుడివినటుల గాక స్త్రీదరువృత్తియందు ఏ మాత్రము భారీలు లేక అత్యధిక సంఖ్యలగుటచేత వైద్యము వైపు మరలిరి ఇది కేవలము ఆర్థికసమస్య. ప్రథమమున వైద్యకళాశాలయందు ప్రవేశము లభించుటయే మిగులకష్టము. అట్లుసాధనము దొరికిన విదప పడు యుడుమలవారము. అనేకమందిని వారుసంతోష పెట్టలేనియుండురు. నూటికి ఏవదగురు విద్యార్థులలో అరుదుగ పరీక్షలందు కృతార్థులయ్యెదరు. వైద్యవిద్యార్థికి విద్యార్థులైయగువరకు సీసపత్తును 10 సం|| లు పట్టును ముర్రాను రాజధానియందు సగటున 20 వేలప్రజ కొకవైద్యుడు గలడు. కావున ఎక్కుడు వైద్యవిద్యార్థులు గావలెను. కొంత నిర్దితమొత్తమును చెల్లింపవలసియుండునని ఇల్లంబికళాశాలయందు చేరిన విదప జీతమును వైద్యవిద్యార్థుల వారాఅధికజీతమునుకట్టుట మిగులకష్టము. ముఖ్యముగ వైద్యవృత్తినివృద్ధిచేయువిద్యార్థులు చాలపెదవారు భాగ్యశాలయ. ఎల్లపుడు స్త్రీదరుపరీక్షలు మున్నగువానిని చదువుదురు. వారు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యత్వములకు, ప్రధానస్వాధ్యాయులై పదవులకు ఆశించుచుండురు. కాని వైద్యవిద్యార్థులట్టిపథవులకనర్హులు. కాన ఇవివరకే వైద్యవిద్యార్థుల కనేక ఇక్కుటులుగలవు. వానిదోడుగ దీనిని చెప్పిపెట్టుము.

బి|| బి|| యమ్. క్రిష్ణనాయరుగారు:—గా|| మంత్రిగారు తమనూచనలప్రకారమే విద్యార్థులకు పథకులనొసంగుటకు ప్రయత్నించుచున్నటుల అభిప్రాయము వెల్లించిరనుకారణమున తమఉపపాదన నుపసంహరించుకొంటిమని తెల్పిరి.

డాక్టరు రామారావు మున్నగు కొందరు సభ్యులు అట్లుపసంహరించుకొనుటను ఆశించిరి. అందుచే చర్చనీయాంశమై సభ్యులసమృతులు దీనికొనబడెను. అనుకూలరు 20, ప్రతికూలరు 21 అయిండున తీర్మానము పిగిపోయెను.

అంతటితో నేటిదినమునక సభ్యులు సమావేశమును చాలించిరి.

రెండు ఆటలు మాత్రమే

శ్రీ సీతారామాంజనేయనాటకసమాజం(ఏలూరు)

రామదాసు

శనివారం (7-2-25) రాత్రి 9-30 గం|| మొదలు

శ్రీ బాలభారతీ నాటకసమాజం(మైలవరం)

ప్రహ్లాద

ఆదివారం (8-2-25) సాయంత్రం 5-30 గం|| మొ||

బెజినాడ మైలవరంహాల్స్

ప్రదర్శించబడును.

మ-రా-శ్రీ టి. రాఘవాచార్యుగారు బి.ఎ., బి.ఎల్. (బల్లారి) రామదాసు, విద్యార్థకళ్యాణ పాత్రలను ధరింతురు.

మ-రా-శ్రీ పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు (అల్లూరు) కలీదపాత్రను ధరింతురు.

రేల్లవివరం:— రు 4, 3, 2, 1, 0-8-0.

టికెట్లు ముందుగా కొనగోరువారు

మ-రా-శ్రీ కావలి శంకరరావుగారు,

క్రొత్తపేట, బెజినాడ అని వ్రాయవలెను.

మొదటి మూడుతరగతులు మాత్రమే

8 ఫిబ్రవరినుండి రిజర్వు చేయించుకొనవచ్చును.

జి. లక్ష్మణరావు బి. ఏ.

మల్లాను పెండ్లిగా జులు జులు అనుచు పం
దేమతిరం పట్రిమై తెచ్చిన మామిడి పు దానాను గూర్చి
మాపర్చెంటు మేజరు వాడియగారి వద్ద పంపించుట కిల
మలా సాక్షును పుచ్చుకొనిరి. (అ||అ||)

ప్రజలు-కాంగ్రెసు ప్రజాభివృద్ధి

గృహమంత్రి డి. యి. పి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

సి. యస్. డబ్ల్యు.

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య గంభీరమైనది. దేశీయ నాయకులు ఇక ప్రయత్నములు చేయవలసియున్నది. 1917 కాంగ్రెసు ప్రజాభివృద్ధి యిప్పటివరకు జాతీయోద్యమమునందు, జాతీయ నాయకుల ప్రసంగములం దా విషయమును తగినంత ప్రాముఖ్యత యివ్వబడుచునే యున్నది. మొన్న మొన్న గాంధీమహాత్ముని యుపవాసవర్యసాసముగా హిందుమహమ్మదీయ యుద్ధంబడిక నొక దానిని తయారుచేయుటకూడ సాధ్యమైనది. ఇంకను, ఈ విషయము క్లిష్టముగనున్నది. ఎల్లము కష్టించి, శుభమైన ఫలిత పథకాన్ని, స్వరాజ్యసంపాదనకు కొర్రమైపు కట్టి, స్వరాజ్యముకీర్తిని ఆంధ్ర ప్రాంతమున గాఢముగా చేరవలసి నలంకరించుటలు చేయవలయును.

కాని, ఆయొక్క సమస్యను పరిష్కరింప బూనుకొన్న మాత్రముచే, తదితర విషయముల విచారణ నగత్యములేదను దుర్భాగిని హెచ్చుమంది నాయకులయం దుండుటచేతనే, 1917 సంవత్సరపు కాంగ్రెసు ప్రజాభివృద్ధియందు, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విషయముగూర్చిగాని, బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర పార్టీలగూర్చిగాని, పంచముల రాజ్యాంగపునామగూర్చిగాని ఒక్కమాటయైన లేకపోవుటయు, అంత, మద్రాసు బ్రాహ్మణేతరోద్యమము, జాతీయమహాసభనుండి ప్రత్యేకింపబడినది, రాజకీయోద్యమము వీడి, సాంఘిక యాధికారములకై ప్రత్యేకించిన మహాసభనుండి బయటపడియు కలెను. పిమ్మట కల్లిన తంబూలమియు, ఇందువలననే వచ్చెను. కనుక, మన కేంద్రీయీకరణ మూడు విషయములను, ప్రత్యేక జాగ్రత్తతో ఈనమ్మ ప్రజాభివృద్ధియందైన చర్చించి, మాధానమార్గముల గన్పెట్టుట యుపయోగము.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతము దీనికొందము. కాంగ్రెసు, దీని నిదివరకే యెప్పుకొని, తన సంఘనిర్మాణమునం దాచరణమునకు జేరినది. కాని, మద్రాసు ప్రాంతముల నెలుగని, మన కష్టములవలన సాధితులుగాని, అనేక యంత్ర హిందూదేశపు నాయకులు, ఇంకను, ఈ సిద్ధాంతమును, ఒప్పుకొనుటలేదు. మరొకందుక, వాక్పాత్యభివృద్ధియందు క్రిందటి కేంద్రాధ్యక్షుల "పేషన్" యను పదమునకుండున యర్థమును జాత్రము గ్రహించి, మనదేశపు ప్రత్యేక పరిస్థితుల విచారణ, చిట్కలవలె, భాషలు, వేషములు, సాహిత్యములు, విశ్రాంతి, వేర్వేరుగా నున్నవికాదు, నేమను, కలుగదనియు, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల నేర్పరచిన, హిందూదేశమున కంతకు నొక్కజాతీయ వ్యక్తిత్వము, ఒక జాతీయ రక్తనాళము ఏర్పడుట మాకు, ఆంధ్రజాతీయబుద్ధి, తమిళ జాతీయబుద్ధి, మళియాళబుద్ధి యేర్పడుటకూ, భారతీయబుద్ధి కలుగకుండుటకూ, సర్వభారతీయవ్యక్తిత్వ మేర్పడుటకూ మారు స్థానిక స్వభావము గర్వము కల్గి జాతీయోద్యమమున మారు జాతీయతము కల్గినది తలంచునాయకులు ఇంక ననేకులు యిది మితవాదమునకలదు. తరువాత బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునందు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల తేర్పడిన, తమ కిష్టమున్న ప్రయత్నములు ప్రసేమ, తమ పార్టీ మేజంటి లా నూరాష్ట్రములందు చేయవలెనని, యిది భయపడునాయకులు కొందరున్నారు. క్రిందటి యెరు పత్సరములనుండి వారి ప్రభుత్వము మహామహారిక వాగ్దాన తెలియును. కాని, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతము నెదిరించు మార్గము లాసమమునకు, ఈ భాషా అసిద్ధాంతములు జాగ్రత్త గొని గొప్ప యాందోళన

కల్పించి చర్యలుండు పాటాని తమ సిద్ధాంతము నెలకొల్పకొని బయటపెట్టినచో చాల కష్టములు గల్గింతురు. పైగా ఆ విషయమును ఇకముందు ప్రస్తుతమున్న రాజధానులకు ఏర్పడుకాసని ఫలిత తీర్మానించుకొను యధికార మిచ్చెదములే యని తీర్మానించుట సులభములేదు. క్రిందటి రాజ్యాంగ సంస్కరణ చట్టమునం దిట్లే చెప్పబడెను. కాని బ్రాహ్మణేతరవాదులు అధిక సంఖ్యాకులై ప్రభుత్వమునకు వచ్చుటతోడనే భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల నేర్పరచునో తమకు వెంటనే కలుగజోవుచున్న మన్న యుద్వేగలభములు పోవునను భయముతో ఆవిష్కరణమును కదలించుకొనెను. అటులే ఇకముందును జరుగునరాన ముందుగానే భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల నిరూపించి వారికి కాసనఫలం చేరవలెన నేర్పాటు చేయవలసినది విచారించుట పాడి. రాజ్యాంగ సంస్కరణములందు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు ఏర్పరుపబడియే యుండవలయును. కాని ఆంధ్ర రాష్ట్రాభివృద్ధికై ఆంధ్ర రాష్ట్ర స్థాపనకై భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమునక అభ్యుదయమైనకృషి, సర్వసంధ్యకై కృష్టావధిక తీవ్రమును వెంటనే చర్చింప బూనవలయును. ఆలస్యము వివరాదు.

ఇక బ్రాహ్మణేతరోద్యమము కలదు. ప్రధమమున బ్రాహ్మణ నాయకులందరు వారిచేతులందు కీటుబొమ్మలై తిరుగుకొందరు బ్రాహ్మణేతర నాయకు లీ యుద్యమమును ఆదిమలకనగ విమర్శించి బ్రాహ్మణేతరుల సానుభూతిని పోగొట్టుకొనిరి. 1917, 18, 19, 20 సంవత్సరములందు ఆంధ్రదేశమునందు ప్రతిగ్రామమున జరుగుచున్న బ్రాహ్మణేతర యాందోళనము అంతకుముందెప్పుడు జరుగలేదు. కొలదికాలములో ఆయుద్యమ చారిత్రము బయల్పెదలనున్నది. అంత ఆయాందోళనము "సాంఘిక సంస్కారోద్యమములం దొక గొప్పవరణామ మని చెప్పక తప్పదు. ప్రజలు ఉద్యోగములకై తమమంత్రులకై ఆయుద్యమమునందు చేరలేదు. బ్రాహ్మణ పోరాటముల నిరంకుశత్వమును యాచుమాపుటకై బ్రాహ్మణుల ప్రత్యేక సాంఘిక లాభముల జోగొట్టి సాంఘిక సహకారము నేర్పరచి పుట్టుకతో గల్గుచున్న హెచ్చుతగ్గుల నశంపజేయుటకై కల్లిన గొప్పతేజము ఉత్సాహమే ఆయుద్యమమునకు పునాదియైయుండెను. బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణుల తమతో భోజనము చేయుమనలేదు. తమ పిల్లల వివాహమునలేదు. కాని తమకు తక్కువజాతివారిగ తక్కువ బుద్ధియు కలుగవారిగ తక్కువవృద్ధిబొందువారగు మాత్రము జూడనట్టి భూమియందుండిరి. పుట్టుకతో బుద్ధిలము యేర్పడనియు నైతికబుద్ధులు రావనియు చదువు, గృహము నందు లెల్లయిచ్చుకోవడం, బంతుల సంఘ మొసంగి డ్రెస్సు ద్వారా ప్రజలెల్లరు అన్ని సంఘములవారు ఒకే నైతిక సాంఘిక గొప్పతనములకు రాజకీయాభివృద్ధికి విశ్వాభివృద్ధికి వచ్చుటకు వీలగునన్న నమ్మకముతో నాయుద్యమము బయలుదేరెను. అందువలననే బ్రాహ్మణులతో నగత్యములేకుండ తమ పురోహితులనే యేర్పరచుకొన గుంటూరు కృష్ణా గోదావరిజిల్లాల కమ్యునారు సర్వప్రయత్నముల జేసి జయప్రదు లైరి.

మైంపుల విజయరత్నయ్యలకు పత్రముల వ్రాయుటకు పేత్రనకల మంతనముల జరుపుటకు బ్రాహ్మణు లొక్కరే కాక తాముకూడ తగియున్నామను దృఢవిశ్వాసమును అనుభవతార్కమముగా జూపుటకై గ్రామగ్రామములందున్న తమ కై యుద్వేగములతోరని నేలకొలది ప్రజలు బ్రాహ్మణేతరవీడల్లు ఉద్యోగములు మునిసిపలు తాలూకా జిల్లాబోర్డుల ఫర్మల గాంచి, గర్వముంది శుఖులగుచుండిరి. ఆయా త్యాసములందు కులభేదములు కానరావయ్యెను. ఎప్పుడు బ్రాహ్మణులు తాము తప్ప ఇతర కులములవారు రాజ్యాంగ సాంఘిక నైతిక విషయములందు సమర్థులు కారనియు అందరికంటె తామే యన్నివిషయములందు సమర్థులమనియు నమ్మచు చెప్పుచుండిరి. అప్పుడు కులభేదముతమ తావులేదు. ఆ బ్రాహ్మణులంద రొక్కమొడ్డి స్వార్థత్యాగబలమును ద్వారా తమ ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును నిలబెట్టుకొనుటకై బయటపడిరి. ఇప్పుడు బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు పునాది, పురిటిసీరు, కులసిరీధు.

"వ్యక్తిత్వ నిరూపణ తమ్ము తాముధరించుకొనవలె ననుట స్వాతంత్ర్యబుద్ధి." ఇట్టి మహాసభామహిమ ప్రాప్తముచే, అమహాయుద్యమము బయలుదేరెను. ఆరు వత్సరములకెక్కిన నే (వాసిన డాక్టరు నాయుడు శీవతపు ప్రథమ ప్రకరణమునం దా శ్చర్యకరముగ, ఈ విషయములనే యిప్పుడు గాంచుచున్నాను. త్వరలో పత్రికలద్వారా, ఆవిని ప్రకరణమున ప్రకటింతురు.

నాయకులు స్వార్థపరులైరి. కొందరు స్వార్థత్యాగులు స్వార్థపరులగు నాయకులచేతులందు కీటుబొమ్మలై అనేక చేయరాని కార్యములుచేసిరి. దేశీయభావము, చాలవరకు బ్రాహ్మ

ణేతరోద్యమమునుండి తొలగిరి. ఉద్యోగముల సంపాదించుటయే, పరమావధియైయున్న భనము గ్రోలుటయే కొందరిపనియైయున్నది. అట్లని యుద్యమమును నిరాకరించుట పాడిగాదు. "ఉద్యోగముల కొందరినివారిని నీచభావమున జూచుటయు ధర్మము కాదు. వీలనందురా? ఇప్పటివరకు బ్రాహ్మణేతర సంఘములందన్నిటియందు, ఉద్యోగములు కొందువారు తమయం దెక్కువ సంఖ్యాకులై నలొలి ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వబుద్ధి వృద్ధిచుటయు తమ గొప్పతనము వృద్ధిచుచున్నదను బుద్ధి కలుటయు, తమ సామముకూడ పైకి రాగల్గనను నమ్మక మేర్పడుటయు, శత్రు మాధ్యమములు మాడగలరు ఒకప్పుడు, వేళమునందంటు కూడ కత్తురు, జడ్డి, మైకోబ్ల్యుడి వదవుల సంపాదించగల్గిన భారతీయులు గొప్పజాతీయోద్ధారకులవలె పరిగణింపబడి రనియు భారతీయులను పూర్తిగ యంగీకరించువారు ఆగ్రహింపబడుచుండిన విషయములందు భారతీయులు తమ పూర్వపు గొప్పతనమును తమయందు దాగియున్న గొప్పతనాన్ని మరచియున్న దినములందు ఒక్క భారతీయుడొక గొప్పపవని నలంకరించుటతోడనే, భారతీయులందలివ్యవస్థలందు కల్గిన శుభము సంతోషము, మనము మరవజనదు ఆవిషయము మరచివలసినే, బ్రాహ్మణ సోదరులు, బ్రాహ్మణేతరోద్యమ నాయకుల ఆన్యా యముగా ననేకమారులు విమర్శించిరి. మన బ్రాహ్మణేతరమం త్రులనేకదుర్భాగముల నీచకార్యముల జేసినట్లు దేశీయభావోద్రేకము కలవారికి నానాజాతి మైత్రుభావములకు వెంటనే తట్టును కాని, అనుంతులుకూడ బ్రాహ్మణుల దొంగించి బ్రాహ్మణేతరుల కుద్యోగములయిచ్చుచున్నప్పుడు జనరలు హాస్యప్రసంగై రాలందు ఇంగ్లీషువారిని తొలగించి భారతీయులకు ఉద్యోగముల జేయుచున్నప్పుడు, అభ్యుదయమైన యుత్సాహము స్వార్థత్యాగబుద్ధి జోభిమానము కల్గియుండిన యెప్పుకొనక తప్పదు. బ్రాహ్మణులందరికీ సంఖ్యాకులు ఉద్యోగములగుటచే అవిధముగవారికి వచ్చు ఎధిక గౌరవము మృగ్యముగుంచే మరుకుగ జాతీయభావోద్రేకములగుచుండిరి బ్రాహ్మణేతరులందు. కమ్మవారు వెలువారు రెడ్లు ఈవిధముగనే అప్పుడే జాతీయవ్యవస్థలను బొందుచుండుట కాననగు. బలిజ తెలగవారు కూడ త్వరలోనే వీరితో చేరవచ్చు.

ఈ భాగమునందు మూడవవిషయము కలదు. ఆరువత్సరములక్రింద, శ్రీ అవటపల్లి నారాయణరావుగారు అమెరికానుండి కృష్ణ, ఆంధ్రపత్రికలకు బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును విమర్శించుచు, అమెరికా తెలిగి మరుకుగా అమ్మతముగా కొన్ని వ్యాసముల వ్రాసిరి వానిని తిరిగి చదువులు జాగ్రత్తగా చదివిన చాల లాభము పొందగలరు. చిన్నిపాత్రముగా ఎవరైన ప్రకటించిన సెంతో యుపయోగము కల్గును. (క్రిందటి యెరు పత్సరములయనుభవ మావ్యాసములందున్న విషయములన్నియు మజాగ్రబుద్ధితో చూడబడినట్లు నిరూపించును.

ఇంగ్లండుదేశమునందు క్లాసులు భనవంతులు, బీదవారు అను రెండు మహాతెగలుగా ప్రజలు అధికసాంప్రదాయముపై నాధారపడి విభజింపబడియున్నార. ఈ దివము బీదవాడై యున్న వాడు మరొక దివము భాగ్యవంతుడై పైతరగతిజోవును. బీదవారిమధ్య పరస్పరప్రేమ కట్టుబాట్లు త్యాగబుద్ధి ప్రత్యేకముగా అందరిమధ్య లేవు. లేదని పార్టీవారు సాంఘికవాదులకై (Solidarity) నిశ్చిత బీదవారియందు ప్రేమ, కట్టుబాటుల బుద్ధింప కల ప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. ప్రతి భనవంతుడు బీదవాడు కాగోరుటలేదు గాని, ప్రతిబీదవాడు భనవంతుడగుటకు భనవంతులవలె వస్త్రముల ధరించి సాంఘిక కట్టుబాట్ల నేర్పరచుకొని మరియందల నేర్చుకొన కుతూహలపడె యున్నాడు. మనదేశమునందును క్లాసులగు బదులు కులములకలెత్తి. ప్రతి కులమునందలి సభ్యులమధ్య ప్రత్యేక బంధుభావము భక్తికేధలు త్యాగబుద్ధి, శీలము పరస్పరముగా నున్నవి. అంతయే కాదు. భనవంతులు బీదవారను భేదభావమునకు తావు లేదు. అందరు సాంఘికముగ, మర్యాదలందు పెండి చేరంటుములందు సమానత్వము వహించి యున్నారు. ఈ సమానత్వబుద్ధిని మరక, మన సాంఘిక సంస్కారములు, కులములను పితాచములగా జూడ మొదలిడుద విచారకరము. ఈ కులములందు పరస్పరముగా కట్టుబాట్లు పంపునాయే తంబూకొనుగా నున్నది. ప్రతి కులమునందు మాత్రము తేనుకాంతిమార్గము లిదివరకే చాలవరకున్నవి. వాని వృద్ధి చేయవలయును. కత్తులు విరోధములు దుర్భాగములు జరుగుచునేయున్నవి. కాని వాని రూపుమాపి సంఘమును బీదవంతులగ జేయుటకు మారు గ్రుడ్డివారిలాగ సంఘమును వేలవతో పెకలించ బయటపెట్టుట తెలివితక్కును. అధికాభివృద్ధిని పారి (రామకాభివృద్ధిని కల్గించుటకు ఈ కులముల నెట్లు పునర్నిర్మింపవలయునో ఆంధ్రపత్రికయందు 1928 సంవత్సరమున "వృత్తిసంఘ

ములు" అను శీర్షికపై ప్రకటింపబడిన వాల్మీకి వ్యాసముల తిరిగి చదివిన గోచరమును. ఇక రాజకీయభివృద్ధికి ఈ కుటుంబములు స్వీకరించిన విషయములను మరచి వ్రాసులు గల్గియున్న పాశ్చాత్య దేశముల రాజకీయ పద్ధతుల మార్పులు లేకుండా క్రొత్త యంగ్లీషాగ తొడ గురించే సాధ్యమగునా?

సాధ్యము గాదు. క్రిందటి యుగపుత్రములనుండి ప్రయత్నించబడిన సాంఘిక, రాజకీయభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు చూరు, పులకేయములు, వైమమ్యములు, పరస్పర పోటీలు కల్పించి, దేశాంతరమును కల్పించెను. అందరూ కావించుచు తెలిసి వడ! కొందరు ఈయనభవమునుబట్టి, లేలనడి మన భారతీయులకు ప్రజాపాలన, శాస్త్రాధికారముల ప్రభుత్వము కూడవని యూ, మనము వానికి తగియుండలేదనియు, తలంచి ఆశాభంగం లగుచున్నారు. పాశ్చాత్యుల లీకారణములవలననే మనకు రాజ్యాంగ సంస్కరణములు నియ్యరా దుచున్నారు. వారు సారపాలు పడుచున్నారని నాయభిప్రాయము. 'ప్రజాపాలన' కులము లందు, పరస్పరముగ నున్నది. శాస్త్రాధికారము ప్రభుత్వము కూడ, మనవెనుక స్థానిక ప్రభుత్వ సంస్థలవలన, మనయిప్పటి పంచమకులములు, దక్షిణాది సాలికులములను, చాల అద్భుతముగ ననుభవమునం దున్నదనియు విదితము. ఇట్టి స్థితులందు, కులముల నిరాకరించి, పాశ్చాత్య పద్ధతుల ద్వారాయే, శాస్త్రాధికారము ప్రభుత్వము నడుపు బ్రయత్నించి, అపజయ మందితి మని చెప్పువారు పారపశువులు.

శాస్త్రాధికారము ప్రభుత్వము, ప్రజాపరిపాలన, పాశ్చాత్య పద్ధతులవలననే గాక, మన స్థితిగతుల ననుసరించిగూడ, అనుభవమున జన్మించుచు నడువసాధ్యము. ఎటుల నడుపుట? యను ప్రశ్న కిచ్చట పూర్తిగా సమాధాన మిచ్చట సాధ్యము గాదు. మరొక వ్యాసమునం దెవని చెప్పితము. ఇచ్చట మన నలమాత్రము జాతము. ప్రధానకులములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిచ్చుట. 'వృత్తిసంఘముల' మూత్రానుసారముగా, కొన్ని కొన్ని కులముల నొక సమదాయముగా జేర్చి, వానికిన్నిటికి కలిపి, సాంఘిక ప్రాతినిధ్య ముచ్చట. సంఖ్యయందు తక్కువగానుండి, సాంఘిక స్థితిగతులందు ముఖ్యముగా నున్న కొన్ని కులములకు, సంఖ్యకంటె మించిన, సాంఘిక స్థితికంటె చాలా తక్కువగు ప్రాతినిధ్య మిచ్చుట. సంఖ్యయందును, సాంఘిక స్థితియందును, తక్కువస్థాన ములందున్న కొన్ని కులముల కొన్నిగుంపులుగా నేర్పరచి, ఒక్కొక్కదానికి కొంత ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మిచ్చుట.

ఒక్క విషయమును గమనింపవలయును. జిల్లాలవారీగా, సభ్యుల నెన్నుకొన పద్ధతి (Geographical Representation) పూర్తిగా సంపూర్ణముగా లేదని, దానిని బలపరచునారే యొప్పుకొనుచున్నారు. దానిని విమర్శించువారు, ఆసలు దాని వలన మేలు కలుగుటమారు, నష్టము కలుగుచున్నదని, ఇంగ్లండు నందు చెప్పుచున్నారు. కాని ఆపద్ధతికి కొంతస్థానము కలదు. కాని ఆయొక్క పద్ధతి ద్వారానే ప్రజాభిప్రాయమును వెలువడ జేయవలె నన్ను తలంప కల్గును. అటులనే వైన పేర్కొనబడిన సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మొక్క పద్ధతివైననే మన స్వరాజ్యము నడువవలయు ననుట తప్పు. దుస్సాధ్యము. తరువాత, ఆపద్ధతి తలంపఁబడుచున్నది, వదులుటయు తప్పు. ఏలనన, ప్రతిపద్ధతియు, మారుచున్న పరిస్థితులను ప్రజలమధ్య కష్టముల కాలచాలము. ఏపద్ధతి మరే దేవధతులతో సహకార మొనర్చిన, తుదకు కల్లకష్టము, మేలుకంటె చాల తక్కువ యను విషయమునే రాజకీయజ్ఞులు విచారించుట పాడి.

త్వరలోనే చిన్ని పాత్రము నీ విషయముపై వ్రాసి, మన భృతలందు ప్రకటింప బోవుచున్నాను ఇచ్చట గమనింపవలసినది జిల్లాలవారీగా నెన్నుకొన పద్ధతి, ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము ద్వారా యెన్నుకొనబడునభ్యులు, ఈ రెండు పద్ధతుల ద్వారా, మన వచ్చుకావసరముల, ఏర్పరచబడిన సేగాని మన దేశమునందు కాంతి, సుఖము, వృద్ధి న్యాయము కలుగజాలవు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్య ముండుటవలన, రెండు సుఖములు కల్గును ఒకటి తమసంఘము తరఫున తప్పక కొందు భ్యులు ఎన్నుకొనబడదను నమ్మక మున్నది గాన జిల్లాలవారీగా నెన్నుకొనపప్పుడు సంఘములకు సంఘరక్షణ తిగ్గులయు పాల్గొని ప్రమాణపత్రముల ననుసరించి, ఎన్నుకొనుటకు సరికల్గుటయు, అంతస్సంఘపునర్ని ర్యాణము మలకనగుటయు తర సంఘములలో పరస్పరముగా అభిప్రాయముల ననుసరించి పోటీకల్గుటయు కాండీజ్లు ప్రతిసంఘమునందు తామ సంఘమున కొనర్చిన మేలుగూర్చి నూటాడుటయు సాధ్యమగును. క్రమందు అధిక పార్లమెంటుకాన్ఫిరెన్స్ వృత్తిసంఘములపై ప్రభావపడియుండును. అప్పుడు, ఈ సాంఘిక ప్రతినిధులు

సాంఘిక వ్యక్తిత్వము ఎంత యోసరియగు మార్గమున సాధ్యపడును. సర్వవిధముల వృద్ధిబోండు ఈ దినము లందు ఒక్క రాజకీయ విషయమునే చర్చించిన లాభములేదు. కాన ఇదివరకే కులములందున్న సాంఘిక నైతిక మతసాంప్రదాయముల పరియగు మార్గమున వృద్ధిజేయుచు రాజకీయ అధిక సాంప్రదాయముల వానితో జేర్చి వృద్ధిగాంచుట సాంఘిక వాదుల ధర్మము.

గాంధీమహాత్ముని వ్యాసముల జదివినవారు నా 'వృత్తి సంఘముల' వ్యాసముల జదివినవారు నాధాకముల ముకర్తీగాగి గ్రంథముల జదివినవారు వైనకొప్పిన గుంతులందు చాల తాపయోగకరమును చూచిన బున్నవని గ్రహించకపోయె.

ఇక తుదివిషయమునకు వత్తు: వోట్ల నెట్లు నిర్వహించుట? ఇప్పటివలె ప్రతివానికున్న యాస్తినిబట్టియే! లేక ప్రతి పురుషులకొంతయొక్కనకు వర్ధిలపెట్టుట వోటులబంతులూ ఇంగ్లండునందు, రెండుపద్ధతులు ఒకదాని తరువాత మరొకటి ప్రయత్నించిన అందువలన ప్రజలమధ్య అధము 40 సంవత్సరములవరకు సాపిరి. 1888 సంవత్సరమునుండి 1867 సంవత్సరము వరకు, ఆదేశమునందలి పనివారలకు వోటులు లేకుండెను "చారి ను" యుద్ధమును బయలుదేరి ఆడుగంటెను. 'పనివారి సంఘముల' న్యాయపద్ధతులు కావని రూపుమాపబడెను. యజమానులు వారి నధికదుర్భాగ్యముగ చూచుచు, కూలినీ తక్కువగా ఇచ్చి, హెచ్చుకాలము పనిజేయించుకొని తుదకు, అకష్టముల కొరతకే పనివారు ఎదురడిగి సమ్మెకట్టుల జేసి నప్పుడు వారి నెల్ల తమవశమైన ప్రభుత్వము ద్వారా కొట్లో బెట్టించి, నానాయపట్ల బెట్టిరి. 'స్వరాజ్యపత్ర' యందు వ్రాసినవ్యాసము: జూచిన, వారి యిప్పటికాలపు 'విద్య' చాల పరుషమునం దుండెనని తెలియును. 'ఆశాగృహితి' యందు గ నక్కరలేదు. 1867 సంవత్సరమున పనివారికి "డిక్టేయి" గారు వోటుల నిచ్చిరి. 1870 సంవత్సరమునందు ప్రథమ విద్యాభ్యాస నము వచ్చెను. 1868 సంవత్సరమునందే పనివారి గృహనిర్మాణాసనము "పనివారి సంఘముల" కావసరముగ జేయుకావని ము" వచ్చెను. 1880-9 సంవత్సరమున నిర్బంధప్రారంభవిద్య యేర్పరచబడెను. అప్పుడే "రాష్ట్రదీప" సహకారసంఘములు బయలుదేరుటయు, 'మాంచప్ప' నందు సహకార గొప్ప 'దుకాణము' ఏర్పరచబడుటయు, పనివారి 'సాంవత్సరిక మహాసభలు' జేయుచున్నారని 'సాంఘిక వాదుల పార్టీ' వచ్చుటయు గతము

1908 సంవత్సరమునకు గాని, పనివారి ప్రతినిధులు ప్రత్యేక లేబరుపార్టీగా ఏర్పడి, కొంతపాటుఖ్యము పొల్ల మెంట్లు నందు పొందుటకు పీలులేక పోయెను. అనగా, 30 సంవత్సరముల వరకు, పనివారు వోటులం ధివకభాగము తమవద్ద నున్నన, పార్లమెంటునం జేర్చమైన ప్రత్యేక పలుకుబడిని సంపాదించ లేకపోయిరి. కాని వైన పేర్కొనబడిన కావసరములన్నియు, వారికి వోటులండుటవలననే సాధ్యమయ్యెను. ఎటులనందురా? 1870 సంవత్సరము తీసికొందము. అప్పుడు 'పనివారి సంఘములు' కావసరములను కావంతులయు, యజమానులపై విద్యేమము కల్పించువారిని కొట్లో బెట్టుచుండుటయునందు ఆవత్సరమునందు బర్నింగుచోమనందు కూడిన, 'ట్రైడ్ యూనియన్' కాంగ్రెసు 'పనివారి మహాసభ' యందు, ఆత్మైక్యము మాక్త వాల్మీకిగారు, పనివారి కొకకార్యకర్మము నేర్పరచి, దానిని అనుసరింప వాగ్దాన మిచ్చువారితో పనివారు, వోటులీ యుపార్జించిరి జనరలు యెత్తును వెంటనే జరుగుచుండెను. ఎల్ల వోటులందు పనివారుకు స్వత్యేకీవులబ'లుపార్టీయభ్యర్థులు, తమ ప్రజాభివృద్ధికి సాయముచేసవమని వాగ్దానములగొనిరి. అంత పార్లమెంటులో పనివారి స్నేహితు డొకడు బిల్లు ప్రవేశపెట్ట తమకు సమతా ఇచ్చును లేకున్నను, తప్పని సరిగ హెచ్చుచుండి సభ్యులు, అబిల్లు కంగీకారముగా వోటుల నిచ్చిరి. కావసరమయ్యెను. ఈవిధము గనే అనేక మేలుకార్యములు పనివారికి వోటులు అను ఆయు సాహాయ్యవారై యుచే సాధ్యమయ్యెను అంతియే కాదు, అసంగు లాభములు, సుఖములు, యజమానులకు భగవత్స్య లాభముల గలవిగాను, వారందరిని గొప్పవారిగా భావించుచు, తమకుగూర్చి నేవకుల మనుకొన్నవారు ప్రభుత్వము తమ కష్టముల లొంగదను నిరాశబొందినవారు, అందు 1867 సంవత్సరమునుండి ప్రభుత్వము తమకు ధైర్యమున్న తమవశముగ ననియు, తమకార్యముల పార్లమెంటుచేయుననియు తమకు మేలు చేయునీతో పార్లమెంటు కూలువనియు గ్రహించిరి. అధైర్య సహాయముచే, ఆయుత్సాహ బలిమిచే ఆ ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వభావముచేత, వారు ప్రతిమాటాభివృద్ధి బొందుచుండుటయు, తుదకు, క్రిందటి పద్ధతి వారిపార్టీ ప్రభుత్వమునకు వచ్చుటయు సాధ్య

మయ్యెను. అటులనే మన పనివారి విషయమునగూడ సాధ్యమనియు సుఖము నేకూరుననియు నమ్ముగలదను సాంఘిక వాదులు.

క్రిందటి వాల్మీకివర్ణనలనుండి, ఇదివరకెప్పుడు గూడేకప్పు చారిత్రమునందు జరుగనంత యలజడి, సాంఘిక రాజకీయ ప్రపంచములందు, గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము క్రింద జరిగెను. అంటరానితనము: బోగొట్టుబతు, పకలప్రయత్నములు జరిగెను. ఎల్లడ ప్రజలు, అంటరానితనము కూడవని వాదించిరి. అనేకు లావిషయము నమ్మిరి. కాని 'అంటరానితన మట్లే యున్నది. పంచములు వెనుకటి దుస్థితియందే హెచ్చుగ నున్నార. వారికి ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముగూని ధైర్యసాహసములుగాని లేవు. క్రిస్తుమతమునందుజేరి బుర్ర గొరిగింకొనుట తోడనే మన పంచముల కచ్చటలేని యుత్సాహము, స్వత్యేకీయందు నమ్మకము ఇతరుల నిరాకరింపలేక కల్లుగున్నదని మనవారందరికి తెలియును. ఏల? తెల్లవాని కరస్పర్శనయు, చైతులు కొట్టినను, తిట్టినను, దొర యున్నాడను నమ్మకము యుండుటయే! ఈవిధ్య వోటులుగూడ వచ్చినవి. ఇక వారికి భయ మెందులకు? అటులనే, మన పంచములకూడ, మేల్కొని స్వత్యేకీయందు నమ్మకముజేంది, ధైర్యసాహసములతో వృద్ధిబొందు మార్గముల ననుసరించెద రనుటకు, ఇంకొక సంజేహించు వాడున్నారా? కాని వారిని క్రిస్టియనులుగా మారమని తెచ్చుటకంటె వేరుమార్గములేదా? నాయభిప్రాయమున వారు మతమునందు చేర నిచ్చుగింపదు వారికి కొన్ని సదుపాయముల మాత్రము చేసిన, ప్రాత్యుత్సాహము కనబడుటయు, వృద్ధి యను భావము వారి చాకిత్యనందం దుదయించుటయు కల్గును.

వారికి 'వోటుల' నియ్యవలయునుగాని, ప్రస్తుతమునదేశమున వోటులు 'ఆస్తిపై' యాధారపడియున్నవి. మనపంచములకు ఆస్తులులేవు. ఇక వారికి వోటులు వచ్చుటకై ఆస్తితో సరిపాధము లేకుండ కొంతకూడుచున్నవి. ప్రతిపురుషులందరికి వోటుల నిచ్చుట ధర్మము. అంత పంచముల వడ్డెకప్పుక కమ్మర మమ్మర ఎటుల ఏ నాది అన్ని చిన్ని చిన్ని దీనకులముల వారిందరికి వోటులు వచ్చుటయు వారందరు తమతమ ముప్పులను కావసరములకు పంపుకొనకై యవకాశము కల్గుటయు, ఏదైనా రావారు తమతమ కష్టముల బాపుకొన బ్రయత్నించుటయు, ఈవిధముగ వారికి క్రమక్రమభివృద్ధి గల్గుటయు సాధ్యము. ప్రాస్తు ఇటలీ దేశములందు ఇంగ్లీషువారి పద్ధతుల ననుసరింపుచున్నప్పుడుగూడ మన దేశమునందువలె ఆస్తిపై వోటుల నేర్పరుపక ప్రజలందరికి వోటుల నిచ్చిరి. అమెరికాదేశమునందు ప్రజలందరికి వోటులకలపు ఆస్తిగల్గియుండుటతోడనే ఒకడు తెల్లికలవాడనియు బాధ్యత నెరింగినవాడనియు ఆస్తిలేని మన గొప్ప శ్రాహ్వాసంఘము ఎందుకు పనికిరాదనియు తెల్పగలమా? ఆస్తిలేనప్పుడు మన పంచములు అరుదినము కష్టించిపని చేసి సంఘమునకు మేలు కల్పించుటలేదా? వారికే "వోటు" లనియ్యరాదు అనేకతాబ్దులుగలకి మనకు వాంఛితజనుల ప్రోత్సాహించితిమి. రాజకీయ ప్రపంచమునందు సాంఘిక సంస్థలందు గాని వారి కేర్పరచిన స్థానములకగజేయక నేను 'జేపితిమి' ఇప్పుడైన బుద్ధి తెచ్చుకొని వారికి రాజకీయమునందు కొంత స్థానము బుట్ట మర భర్తము పంచముల ఇప్పుడు మీరు వోటులనీయకున్నను, కొలదికాలములో మనతో పోరాడి వాని గొందుకు. కాని యిలాలోపల, ఇరుపక్షములవారికి వైమమ్యములు, విరోధములు నిష్టము కల్గుటయే కాక దేశభివృద్ధి మందగించును

అంటరానితనము మహాత్ముడు కాశీయందు పంచములకు తెల్లవలలు పంచముల ద్వారా పొవలయును. అందులకు వోటులు అవసరము పంచములకు ప్రజలందరికి వోటులనిచ్చి వారి యభ్యర్థుల నెన్నుకొను అధికారమిచ్చి మన దీక్షకులనరిపైకి తీసికొనిరా గొంవారిందరీ, తమమును బోగొట్టున రాదు. స్వరాజ్యపత్రమువారు సుముఖులగున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు ఇదివరకే వోటులనియ్యగోరెను. యా కాంగ్రెసు వారు లేమనెదరో తెలియుదు దీనజనుల స్నేహితులెల్ల మేల్కొని ప్రతిలంఘ ప్రజలమధ్య నాందోళనమును సాగించి కాంగ్రెసు ప్రజాభివృద్ధియందు వోటులను ప్రతిప్రతిపురుషులకు ఇచ్చునట్లు చేయబ్రయత్నింపవలయును. ఈవిధము వోటులకుల నీపక్షము లేవు! దు సరము క్రిందటి రాజకీయ ప్రజాభివృద్ధి యందొకటి జారవిడుముటచే ఇంతవరకు దీనజనులకు అతగ లేకున్నది.

నే నీదేశమునందు తేబరుపార్టీ వారి సంఘములందనేకములందు వారిగూర్చి యుపన్యసింపుదు లొదిగిగా నేనచేయుచున్నాను దేవేంద్రుడుగాను తదితరులు మన దేశమునం దీక్షయను జాగ్రత్త వైకొనవలయును.

మదరారు వార్తలు

తపాలావారా: దక్షిణాఫ్రికా కాలంబో మి...
దుగా పోవుతపాలా మదరారు జనరల్ పోస్టాఫీసువద్ద 9 తేదీ...

రాకపోకలు: సత్యమా తిరుచినాపల్లికి,
రం 11 బి కెవెన్ కృష్ణస్వామిగారు బరంపురమునకు వెళ్లిరి.

హరికథ: 8 తేదీ 4-15 గంటలకు నెం 78 వెల్లిరి.
వీధి పగలుచాకమునందు బ్రి. శ్రీ. పి ఎస్. కృష్ణభాగవతార...

కృష్ణగాననభ: నెం 81 వీరరాఘవమొదలవీధిలో
నున్న కారదాక్షిణ్యలో కారదా, చంద్రుల గాత్రము, పీతాం...

దొంగతనము: పూనమల్లి హైకోర్టునకు తొక
గృహమున నేడొక దొంగతనము జరిగినది. 800 రూపాయల...

న ప్రమాంధ్రాయుర్వేద సమావేశము:
ను గూర్చి ఆలోచించుటకు నై సమావేశమును జరుపుటకు...

(1) దంటు నుబ్బావధానిగారు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొన
బడినట్లు తీర్మానింపబడినది.

(2) మార్చి 27, 28, 29 తారీఖుల సభ జరుపునట్లు
తీర్మానించవలెననిది.

ఓపిడిప్రదర్శనము మొదలగువానినిగూర్చిగూడ తీర్మాన
ములు గావించబడినవి.

ఇండియను కామర్సు అండు యిండినేసు కంపెని
కార్యాలయం

తొక పెన్ కార్యాలయము చెన్నపురిలో (బాడ్వేలో)
95వ గృహమున నున్నది. (బీ.హెచ్. బిల్డింగ్స్-వీరికర్తాగారము...

ఇండియన్ బ్యాంకు

Table with 2 columns: Branch Name and Amount. Rows include Keshinagar, Rajahmundry, Dimpally, etc.

పాకీవాండ్ర సరస్సు: నేపియర్ పాట్కులో
నిన్న సాయంకాలము మదరారు పాకీవాండ్ర సరస్సునకు జరిగి
నది. వి. ఎల్. కామ్రేగా రధ్యక్షతవహించిరి. ప్రైవేటు స్కే...

లాకా లేజీ దినము: నిన్న మదరారు లాకా
లేజీ వార్షికోత్సవము గవర్నరుగారి అధ్యక్షతకొన జరిగినది.
లాకాలేజీ భవనము చక్కగా అలంకరింపబడినది. ఫిఫ్ జస్టిస్,

నేనువచ్చి మీయత్నానుసారము పాల్గొని బహుమతి
తులనిచ్చుటకు చాలా సంతోషముగా నున్నది. ప్రైజులు రాని
వారు చింతింపక స్పార్డును స్వీట్స్, మాపి యింకొకప్పుడు...

తరువాత జస్టిస్ సర్. వి. ఎం. మాట్సు (ట్రావర్ గాంధీ)
గుడ్ గవర్న మెంటుకు అభినందనలు వారి లాన్సాడెంట్లని...

వైస పేర్కొనబడిన మాడు విషయములగుర్చి పూర్తి
వివరము బోధింపుచున్నందు నగునట్లు మామబాధ్యత
ఆధునికమై పోయియున్నది. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర...

బ్రాహ్మణేతర్యము పంచములకు మార్గదర్శక మై
గది. ఆయుధ్యమునునున్న మూలసిద్ధాంతములే పంచములయొ...

వైకంసత్యాగ్రహము

తిరువాయూరు శాసనసభ
నిన్న 5వ తేదీకి శాసనసభలో వైకం సత్యాగ్రహము
ను గూర్చి ఎజవా ప్రతినిధియగు! కుమారసుగా రుపపాదించిన...

బొంబాయి దారుణహత్య

ఇందూరు పోలీసువారి సహాయము!
ఇందూరులో ముద్దాయిలను ఆరెప్టుచేయుటకు బ్రిటిషు
పోలీసువారి రచటింగ్ చేయుచున్నవనిలో సంస్థానము పోలీసు...

సర్. శివస్వామయ్యగారు

సర్. పి. ఎల్. శివస్వామయ్యగారు వెనుక యిందూరు
మహారాజాగారికి ఆలోచనకర్తగా నుండిరి. 1922లో అయ్యురు...

ఒక వేళ్ళ విజృంభి

నేను వ్యభిచారవృత్తిని మానదలచితిని
నాబంధువులు నన్ను బాధింపకుండ రక్షింపుడు
పార్వతీబాయి ఆను హిందూ వేళ్ళపక్షమున యీసెల...

తిరువనూరు తాయాకా.

ఆంధ్ర పత్రిక

1925-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేది

శుక్రవారము

గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమము

గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమ ప్రారంభోత్సవము జయప్రదముగ జరిగి, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యులగు దేశభక్త వేంకటప్పయ్య, బులుసు సాంబమూర్తి, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగార్ల ఆశీర్వాదముల బడిసినది. బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారి దృఢ ప్రయత్నముల కిది ఫలితము. వేయిమాటలకన్నను ఒక్కపని కేసమాపుట లాభకరముగద. సుబ్రహ్మణ్యంగారు సహజముగ కార్యోత్సాహ తత్పరులు. నిర్మాణ కార్యక్రమము నెఱవేసినగాని, స్వరాజ్య స్థాపన జరుగదను నమ్మకము వారి మనముల నాటుకొనియుండుటచే, తదర్థమై తమ జీవితము నంతను ధారబోయినెంచి, గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమమును నిర్మించిరి. గాంధీమహాత్ముని యుద్దేశముల నాచరణలోబెట్టి, ప్రజలలో ప్రజోదము గలిగించుటకు కంకణము గట్టుకొనియున్న సుబ్రహ్మణ్యంగారి డిక్ష సఫలమగుగాక యని మనఃపూర్వకముగ గోరెదము. దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగారు నుడివిన రీతిని, దేశముక్తికి గ్రామములే మూలాధారములు గ్రామములను విడనాడుటచేతనే హిందూదేశమన కింతటి దుర్గతి కలిగినది. ప్రజల స్వాతంత్ర్యశక్తి యస్తమించినది. నిరాశ యు, అధైర్యమును, విశ్వాసహీనతయు ప్రజల నావహించినవి. పరాధీనభ్రమ ప్రేలు పాతుకొనియున్నది. ఐకమత్య మడుగంటి, అంతఃకలహములతో దేశము నిండియున్నది.

ఇట్టిదురస్థి నెదుర్కొనుటకు మార్గమేమి? సనాతనమగు సత్యధర్మాచరణమే మిక్కిలి ఫలప్రదమగు మార్గమని గాంధీమహాత్ముడు బోధించుచున్నాడు. సత్యాగ్రహమున కవజయముండజాలదు. శత్రువును శ్రేమచే జయించును. తదవలంబకుల మాలిన్యమును బోగొట్టును. ఉభయులును ధర్మపథముదొక్కి, గాఢమగు మిత్రులగుట కవకాశమొనగును. అకాలీ సత్యాగ్రహము, ప్రపంచమున కొకగుణపారమును నేర్పుచున్నది. పశులము ఆత్మశక్తిని జయింపజాలదు ధర్మబలముగలవారజేయులు. నిజమగు ధీరులును వీరులును వాళ్ళే. వైకం సత్యాగ్రహము, ధర్మబలమును పరిస్ఫుటము గావించుచున్నది. ఇట్టి శక్తి దేశమందంతటను వ్యాపింపవలెనన, ఆత్మ శిక్షణ గావలయును. ఇంద్రియనిగ్రహ మావశ్యకము. సత్యాగ్రహశ్రమములు సత్యవికాసమునకు తోడ్పడగలవు. ఆశ్రమవాసుల సత్యజీవితమును, ధార్మికతయు పరిసర గ్రామములన్నిటి యందును నూతన తేజోవికాసముల నుద్భవింపజేయగలదు. స్వశక్తి నుపయోగించు తెలులనో,

స్వాతంత్ర్యమును పొందు తెలులనో నిరూపింపగలదు. సుబ్రహ్మణ్యంగారు మీదవేసికొనిన భారము సామాన్యమయినదిగాదు. అది కేవలము గౌరవసన్మానములతో గూడినదిగాదు. దేశమునకై ఆర్పణజేయు తెలులనో జూడగలశక్తి దీనియందు గలదు. దేశీయమహాసభ కార్యక్షేత్రముగ మారి నది. కద్దరు నిర్మాణము, జాతీయసంయోగము, ప్రధానముగ చే కూరవలయునని నిశ్చయింపబడినది. ఇయ్యవి కేవలప్రసంగములచే జేకూరజాలవు. ప్రతివారును నూలువడుకవలయును. ఒకసంఘము వేరొకసంఘముపై సోదరప్రేమను జూపి, భారత మాతృభక్తి జూపవలయును. ఇందుకు హృదయనైర్మల్య మావశ్యకము. సత్యాగ్రహ శ్రమము నిష్కళంకమగు జాతీయభావమును వెంపొందించి, కద్దరునిర్మాణమునకును దృఢమగు జాతీయ సఖ్యమునకును ప్రేమాప్రసంగమునకును మిగుల సహాయపడగలవు. సుబ్రహ్మణ్యంగారును, వారి సహాయకులును, మహాత్ముని సంకల్పసాఫల్యమునకై తమ జీవితముల సర్పణజేసి ధన్యతగాంచిరి. వీరి నిష్కామసేవ ఆంధ్రుల గౌరవమునకు పాత్రముగాక మానదు. ఆంధ్రదేశమునందు దేశసేవకై తమ జీవితముల సర్పణజేసినవారు కొలదిమంది గలరు. స్వల్ప భేదాభిప్రాయములకై, వీరిలోపీరు తగవులాడుటయు, ఒకరి నొకరు అపహసించుటయు, భావ్యభివృద్ధికి సాధనములు గానేరవు. చేతినిండ పని యున్నచో, యిట్టి వ్యర్థపుకలహములతో ప్రొద్దుబుచ్చుట కవకాశ ముండియుండదు. గాంధీమహాత్ముడు నిరంతరకార్యదీక్ష వెంపొందుటకు సాధనము జూపియున్నాడు. వివిధరాజకీయ, సాంఘిక, మతకక్షలమధ్య వైకమత్యము గుదుర్చుటకు తన శక్తినంతను ధారబోయియున్నాడు. ఈ సమయమున, ఈశ్వరుడిచ్చినశక్తిని వినియోగించి, యోపి నంతవరకు దేశసేవనలుపుట ఎల్లరధర్మముగాదా? ఒకరిలోపముల నొకరెంచుచు పరస్పర నిందలకు తావిచ్చుట పాడియగునా? గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమము, ఆంధ్రులదృష్టి నిట్టి నిరర్థకవివాదముల నుండి కార్యరంగమునకు మరల్చుగాక! కార్యశూరులు కొలదిమందియైనను, వారిజీవిత నిదర్శనము అనేకులను ప్రోద్బలపరచుననుటకు సందియములేదు. అందుచే నిరాశకు తావులేదు. సత్యాగ్రహశ్రమమున సంతతము వినిపించెడిరాటపు మహరథ్యుని నిద్రావివశులైయున్న ప్రజలను మేల్కొలుపుగలదు. ఇంతవరకును రాజకీయపద్ధతుల బట్టియే స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగునని ప్రజలు భావించుచుండిరి. కేవల పద్ధతులకారకై తగవులాడుచుండిరి. అణుమాత్రము భేదాభిప్రాయమునయినను సహింపకుండిరి. మహాత్ముని అపతరణమువలన, దేశము నూతనపారమును నేర్చుకొనుచున్నది. దేశము ఫలప్రదమగు పద్ధతుల సవలంపింపవలసియున్నను, వానివిజయము నిష్కళంక హృదయలును, సత్య శీలురునగు మహానీయుల సేవపై నాధారపడియుండునని సువ్యక్తమయినది. మహాత్ముని యుద్బోధనము, దేశమునందంతటను హిందువులలో నేమి, మహమ్మదీయులలోనేమి హృదయపరివర్తనమును గలిగించుటకు కారణమేమి? ఆధునిక ప్రపంచమునందంతటను అద్భుతసంచల

నము గలిగించుటకు హేతు వేమి? ప్రతివారునే రాటమును చేపట్టునటుల ప్రోద్బలపరచుటకు మూలమేమి? మహాత్ముని యున్నతశీలమును, నిష్కళంక జీవితమును ముఖ్యకారణములు. ఇట్టి నాయకులు మరికొందరుద్భవించుచో, హిందూదేశము ప్రపంచమునందగ్రస్థానము నహించుననుటకు సందియమేమి? సత్యాగ్రహశ్రమములు ధర్మ శీలురను బైకి దేగలవు. ఇట్టివా కే కార్యము గావించినను, అయ్యది ప్రజల కాదర్శ ప్రాయముగ నుండగలదు. హిందూదేశమునందు ప్రజలలో మాశ్చర్యగలుగవలయును. నాయకశ్రేష్ఠులుదయింపవలయును. గౌతమీ సత్యాగ్రహశ్రమము నూతన శకారంభమునకు మార్గము జూపుగాక!

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు రద్దు తీర్మానము నెగుట

సామ్రాజ్య శాసనసభ లో దొరస్వామి అయ్యంగారు ప్రతిపాదించిన, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు రద్దు తీర్మానముపై నిన్నటిదినము వోట్లు దీసికొనగ, 53 మంది అనుకూలముగను, 45 మంది ప్రతికూలముగను వోటుజేయుటచేనయ్యది ఆమోదింపబడెను. పటేలుగారి చట్టమేమి, దొరస్వామి అయ్యంగారి తీర్మానమేమి ప్రపంచమునకేమి వెల్లడిజేయుచున్నవో చెలుపనక్కరలేదు. నిర్బంధ విధానమును ప్రజల ఆమోదించుటలేదని పరిస్ఫుటమయినది. బెంగాలు శాసనసభ తీర్మానమును, సామ్రాజ్య శాసనసభ తీర్మానమును, అనేకు హిమాచల పర్వతము గావించబడిన తీర్మాన పరంపరలను తిరస్కరించుట, ఏ ప్రభుత్వమునకయినను పాడియగునా? ప్రజాభిప్రాయమును పూర్తిగ నిరాకరించుటవలన, ఆర్డరులు వెంపొందునని రీడింగుప్రభువుగారు గాని, వారి యనుచరులుగాని మనస్ఫూర్తిగ దలంతురా? లా ఆర్డరు రక్షణమునకు ప్రజాభిప్రాయ బలమే వెట్టిని కోటవంటిది. ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగనుండు చర్యలు, దేశమునందు మరింత యశాంతిని యలజడిని గలిగించునే గాని, సంతుష్టిని గలుగజేయజాలవు. ప్రపంచచరిత్ర యీ సంగతిని తెలుపకనే చెలుపుచున్నది. ఇంగ్లండుచారిత్ర మిట్టి గుణపారమును నేర్చుచునే యున్నది. హిందూదేశమునందుమాత్రము వేరు విధముగ ప్రవర్తించుట యవసరమా? ఇక్కడ మాత్రము ప్రజలయభిమతమును నిరసించుట లాభదాయకమా? రీడింగుప్రభువుగారి విషయమై దూరమాలోచింపవలయును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారిని సుమర్శించుటయే తమ ధర్మమని వీరెంచగూడదు. సంస్కరణముల విజయమునకు దేశనాయకులు తోడ్పడుటలేదని, అధికారవర్గమువారు దోషమారోపించుచుందురు. శాసనసభల తీర్మానములను అధికారవర్గము మూలద్రోయుచుండ, వారు సంస్కరణములు తెలుల తోడ్పడగలుగుదురు? స్వపరిపాలనము నొనగకున్నను, అందుకు త్రోవ నయినను జూపవలదా? ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించి తదనుగుణ్యముగ నడచుట నదాచారమని యైనను సాచుటదా? నర్సి కెట్టు ప్రయోగము మూలమున పరిపాలించుటకన్న సంస్కరణముల నసలే దీసి

వైచుట వేలు. ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తికరించుట చేతనే, దేశ దృష్టిని ప్రజలవశమైనది. ప్రభుత్వమువారు తలచెట్టి కార్యము నెరవేరుటకు మారుగ తద్వ్యతిరేక ఫలము గలుగుచున్నది. అన్ని పక్షములవారికిని ఒక్కసంగతిమాత్రము స్పష్టమయినది. స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని, దేశమోక్షము చేకూరదను విశ్వాసము గాఢముగ నాటకొనుచున్నది. శాసనసభలో ప్రజాభిప్రాయము సఫలమగు మార్గము లేకుండుటచే, ప్రజలు స్వతంత్రమోగించి స్వాతంత్ర్యము సొంతటయే కర్తవ్యము. కేరళామార్గము గనుపించదు. ప్రజలు నిస్సహాయులుగ నుండువరకు, వారి యభీష్టములు విఫలమగుచునేయుండును. స్వతంత్రపుదారుల ద్రోహి, తమ ముక్తికి తామే కారకులమని ప్రజలేనాడు గ్రహించెదరో, అనాడే స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చును. ఇంతవరకును ప్రధానమగు నిర్మాణ కార్యక్రమముపట్ల దేశ ముపేక్ష వహించినందులకు, నేడు దానిఫల మవలంబింపవలసివచ్చుచున్నది. ఫలప్రదమగు చర్యల దీసికొనుటకు దేశమునకు శక్తి చాలునున్నది. ఇకనయినను ప్రజలప్రమత్తులై పాటు పడుటకు, నిర్బంధప్రయోగములు చేయుటకు పుట్టించునని నమ్మెదము.

దేశభాషలు : స్థానికసంఘములు

మృనిసింహులసంఘములు, జిల్లా తాలూకా బోర్డుల కార్యక్రమమంతయు దేశభాషలలో జరుగునట్లుల ఏర్పాటుజేయవలయునని, బిల్లులుగాని నిన్నటిదినము మద్రాసు శాసనసభలో సుపవాదించిన తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. దేశభాషలలోగాని ఆంగ్లభాషలోగాని కార్యములను జరుపుకొనవచ్చునని, చట్టమధికారమిచ్చినను చాల సంఘము లింకను దేశభాషల నాదరించుటలేదు. ఆంగ్లవిద్యార్థికుల వ్యామోహ మింకను తగ్గలేదు. స్థానికసంఘములలోనికి ఆనుభవశాలు రయినను, ఇంగ్లీషువిద్య రానివారు బ్రవేశించుట కింకను ప్రోత్సాహము, గలుగుటలేదు. ఇందు కొక్క ప్రతిక్రియ గలదు. స్థానికసంఘ కార్యక్రమమును దేశభాషలలో జరిపితిరవలయు నను నియమమున్నగాని ప్రయోజనముండదు. ఒక్క హిందూదేశమునదప్ప, విదేశభాషలలో పరిపాలనాకార్యక్రమము జరుగుట మరి ఎక్కడను గానరాదు. స్థానికసంఘములందే గాక, శాసనసభలలోనూ డ దేశభాషలలోనే కార్యక్రమమును నిర్వహించుట యత్యవసరము. ఆంగ్లభాషలో జరిగెడి ప్రసంగములు ప్రజల కగమ్యోచరములు. ఇప్పటి చట్టముప్రకారము, శాసనసభలలో ఇంగ్లీషులోనే కార్యక్రమము జరుగవలయును. ఇంగ్లీషు మాట్లాడగలవారు, దేశభాషలలో ముచ్చటించుటకు వీలులేదు. ప్రస్తుతాధికారపర్గము దేశభాషల కుచిత గౌరవ మీయదనుట స్పష్టము. అయినను, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి పిమ్మట, తప్పక సీసంస్కరణము నమలులో పెట్టవలయును. స్వరాజ్యవిధానమునందు గాంధీమహాత్ము డిట్టిపర్పాటులను ముఖ్యముగ సూచించెను. వివిధరాష్ట్రములును దేశభాషలలో తమ వ్యవహారములను జరుపుకొనుచో, కేంద్ర ప్రభుత్వ వ్యవహారములను సామాన్యజాతీయ భాషయగు హిందీలో జరుపుకొనవచ్చును. జాతీయపరి

పాలనము జాతీయభాషలో జరుగుట యత్యవశ్యకము. లేనియడే, ప్రజలు పరిపాలనా వ్యవహారములందు శ్రద్ధదీసికొనజాలరు. నిన్నటిదినము శాసనసభలో ప్రతిపాదించబడి యుపసంహరించుకొనబడిన తీర్మానము ముఖ్యముగాదని ఎంచగూడదు. ప్రస్తుతచట్ట మిచ్చేడియధికారమును సంపూర్ణముగ నుపయోగించుట స్థానికసంఘముల ధర్మము. దేశభాషలలో కార్యక్రమము తప్పక జరుగునట్లుల పాటబడవలయును. స్థానికసంఘములలో బ్రవేశించెడి కాంగ్రెసుసభ్యు లీ సంస్కరణమును నెలకొల్పుట తమ ప్రధానకర్తవ్యమని భవిష్యవలయును.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు: మహాత్ముని హితము గాంధీమహాత్ముడు, హిందూదేశవాసుల కెట్టి హితోపదేశము గావించుచున్నాడో, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకును అట్టి యుపదేశమునే గావించుచున్నాడు. భారతీయుల మృగసింహులమృగములను భంగపరుపమని, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు చాల కాలముక్రిందట వాగ్దానము జేసిరి. ఆ వాగ్దానమును నేడు భంగము గావించుచున్నారు. రిడింగు ప్రభువుగారు భారతీయులదృష్టిని గాంచి జాలిజూపినను, ఇంతకన్నను పీచేమియు జేయగలరని దోచడు. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారిని గట్టిగ మందలించుట కయినను వీరు వెనుదీయచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా దేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నట్లుల గ్రహించవలయునని వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి దేశములయినను, ఇతర దేశముల ప్రజలను బాధించుచో చూచి యూరకుండువలసినదేనా? క్రీకు మతగురువు కుట్ర జేయుచున్నాడను కారణముచే నతనిని కాకస్తాంటిన్ పిలుసుండి పంపివేయగ, గ్రీసుమాత్రమేగాక యూరపియను జాతులన్నియు ఆగ్రహముజూపుచున్నవి. కాని దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులదృష్టిగాంచియు, జోక్యము కలుగజేసికొనువారు గనుపించుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో నత్యాగ్రహము నవలంబించి, మరియొకమారు తమ ఆత్మబలమును జూపవలయునని, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. మహాత్ముని హెచ్చరికకు ఫలితముగ నత్యాగ్రహోద్యమము నిండుశక్తితో మరల ప్రారంభమై, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారిని దారికి చెచ్చునని నమ్మవచ్చును.

పశ్చిమాంధ్రదేశము-ఇరిగేషను సౌకర్యములు

పశ్చిమాంధ్రదేశము ఇరిగేషను సౌకర్యములు లేక, దుర్భరమగు కష్టములకు లోనగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారింతవరకును, ఆ భాగముపట్ల తగిన శ్రద్ధవహించరయిరి. ప్రజలును తగిన ఆందోళన నలుపరయిరి. ఇదివరకున్న జలాశయములుగూడ మరమ్మతులేక పూడిపోవుచున్నవి. దత్తమండలములలో మోము పీతము పెట్టుకొనియున్నది. ప్రజలు తిండిలేక మాచుచు, ఇతర రాష్ట్రములకు పొట్టకూటి కైబోలని వచ్చుచున్నది. ఇరిగేషను పరిస్థితులను కనుగొనుటకై విచారణసంఘము చేర్పరూపవలయునను తీర్మానము నిన్నటిదినము మద్రాసు శాసనసభలో నామోదించబడెను. విచారణసంఘములు పెక్కు చేర్పడుటయు, రిపో

ర్టులను ప్రచురించుటయు పరిపాటియయినది. కాని, ఫలితము మృగ్యమగుచున్నది. నూతన విచారణ సంఘమువలన నెంతవరకు లాభముండునో చూడవలయును.

లాలా లజపతిరాయిగారు
లాహోరు, ఫిబ్రవరి 5 — తేకభక్త లజపతిరాయిగారు లాహోరు జేరిరి. కేటిరాత్రియే రావల్పిండి, మహాత్మురగలసి కొని కోపాటవిన యదుల ౧౦౦ పదిచుటకు బోవుచున్నారు.

హంప్రేగారి యాగమనము
డెల్లి, ఫిబ్రవరి 4 — గౌ. ప్రాన్సిసు హరప్రేగారు, కాబూలులో నాంగ్లప్రతినిధి, యాగ్రామమునకు సందర్శనార్థము 20 తేదీన ఇత్తురని జెయుచున్నది.

హైందవ దేవాదాయచట్టము
తిరుచునాపల్లి, ఫిబ్రవరి 4:— ఇచ్చట ననేక మతసంఘములవారు, గవర్నరు జనరలుగారిని చట్టము నొప్పుకొనినందుల కభినందించుచు తీర్మానములను, సభలలో జేసిరి.

బొగ్గువిచారణసంఘము
బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 5:— హిందూదేశపు బొగ్గువిచారణసంఘము, సాక్ష్యము పుచ్చుకొనుచు, నిచ్చట నున్నారు. యన్. యన్. వాడియాగారిని సంఘముగ సమ్మత్యముగ నెన్నుకొనిరి.

హిందూదేశమున నెగుమతి దిగుమతులు
కాచీ, ఫిబ్రవరి 4 — విదేశములనుండి జనవరి నెలలో రు 2,98,00,000/- ల పరకు దిగుమతిగాబడినది. క్రిందటి సంవత్సరముదే మాసమునకంటె రు 4,30,00,000 లు పరకెక్కువ దిగుమతియైనది. నూటికి 54 పెంతున దిగుమతి రెక్కువయైనది. జనవరి నెలలోనే రు 6,22,00,000/- ల పరకెగుమతి గాబడినది. నిరతి సంవత్సరముదే మాసమునకంటె 1,65,00,000 ల పరకెక్కువ యెగుమతియైనది. ఒట్టల దిగుమతి చాల హెచ్చుగా నీ నెలలో జరిగినది.

మోసము
గూడడుపండివజుల కరణముగానుండిన పెరియస్వామి పిల్లయను నతడాది ద్రవిడులవద్దకు, సిపాయిలవద్దకు బోయి, దిరఖాస్తుపై భూతులనిప్పించునని జెప్పి, వారివద్ద ధనము పుచ్చుకొనెను. తరువాత తొంగ పంతులముగజేసి పట్టులనువ్రాసియిచ్చెను. ఈరిగి రు 4000లుగడించెను చినిజుకు పట్టువడివాడుకరెక్కు మెరులు ద్రుహసానజుగన్ని సంతకములుదొంగతనముగజేసివాడు. విచారణయగుచున్నది. డెయిలుమిదానేరసుడు విడుదలబడినాడు.

తమిళరాష్ట్రీయ మహాజనసభ
తమిళరాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహకవర్గమువారి యవసరసభ యొకటి మంగళవారము మధ్యాహ్నము గం 2 లకు, కార్యాలయమువద్దనే (నెం 31 రు బ్రాడ్వేయవరము) యిక్రింది విషయములఁజర్పించుటకు సమావేశమగును.

1. నూలుచందాను వ్యాపిపంచేయి విషయములు, టి ఆదివారాయులు చెట్టిగారి సహాయము జర్పించుట.
 - (2) కార్యదర్శులచే దేబడు యితర ముఖ్యవిషయములు.
- తమిళరాష్ట్రీయ సంఘమునుగూర్చిన ముఖ్యవిషయములన్నియు. పి. పరదరాజులు నాయుడు తమిళవాడు కార్యాలయము, నెం 31 రు బ్రాడ్వేయవరము. అని ప్రాయచిత్రము.

కరెన్సీ సంఘముపై వాడియాగారి యభిప్రాయము
బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 4—ఆర్థికశాస్త్ర శేత్రయగుజేమ్స్ ట్టీ ఆర్చెషీరు వాడియాగారు లెమ్మన అపయిండియా పత్రికకు వ్రాయుచు కరెన్సీ సంఘ మేమాత్రము లాభికరమగు పనిజేయఁ జాలదని యూహించుచున్నారు. వారు కెందు మార్గములను చూచించుచున్నారు. 1 ప్రభుత్వమువారు యూహయి ఖరీదు 1 పి 4 పెచ్చల క్రింది నుంచుట కొప్పకొనినచో హిందూదేశమున లంకకాలలు నిర్మించవలెను, లేదా హిందూదేశముకు యూహయిల నెక్కుగడించవలెను, అంగరమును కొంతవరకుపయోగమునకు చెచ్చి, అంగరము యొక్క మారకము భీమస్థిరముగ నుంచుట.

నిదేశ వార్తలు

ఇంగ్లండు-ఆరెంజెమెంట్

శతాబ్దమునుండి మైత్రితో చెలగుట

లీస్ట్, ఫిబ్రవరి 4 — ఇంగ్లండ్ ఆరెంజెమెంట్ శతాబ్దపు ముగిసిన దినము నివ్వబడినది జరిగెను. లండనులో నున్న ఆరెంజెమెంట్ ప్రతినిధులు ఆస్టిన్ చాంబ్లెస్, సర్ ఫిలిప్ కెనెల్ ఫెల్డర్ గార్లను సత్కరించిరి.

చాంబ్లెస్ గారి ప్రశంస

ఆరెంజెమెంట్ ప్రభుత్వమువారు మొదట మనతో మైత్రి సంపాదించి ఒడంబడిక చేసికొని 100 సంవత్సరములనుండి ఎడతెగని స్నేహముతో ప్రవర్తించుచున్నారు. గ్రేటు బ్రిటను తన మూలదనము దెట్టి ఆరెంజెమెంట్ బాగుజేసిన దానికి ప్రతిఫలము గ్రేటు బ్రిటనులో తేని సరుకులను ఆరెంజెమెంట్ సప్లయ్ చేసి యున్నది. అందుచే గ్రేటు బ్రిటను ఆరెంజెమెంట్ అభివృద్ధిచే చాలవగల బాగుపడెను.

ఆరెంజెమెంట్ మంత్రి ప్రత్యుత్తరము

జేల్స్ యువరాజు సంవత్సరము ఆరెంజెమెంట్ ప్రభుత్వమువారు, ఆరెంజెమెంట్ ప్రజలు ప్రతిభింపించుచు జూచుచున్నారు. జేల్స్ యువరాజు తన హేతువత్త వచ్చుట తమరిని సత్కరించుట యగునని తెలియజేసిరి.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము పనిజేయును

లిబరలు పత్రికయగు మాంచెస్టరు గార్డియన్ అభిప్రాయము

లండన్, ఫిబ్రవరి 2 — భారతదేశాభ్యుదయమును గూర్చి రష్యులకు నిలియును గారు వ్రాసిన లేఖ నకుసరించి మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక ఇట్లు దీక్షించును (ప్రధానాధ్యక్షులను తెలుపుచున్నది). విలియం గారు భారతదేశాభ్యుదయముల భావములకు అంతప్రాముఖ్యము నిచ్చుట తప్పదు. ఇండియాలో పాశ్చాత్యపద్ధతుల నవలంబించి ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమును నెలకొల్పి ప్రయత్నములు వ్యంద్య ప్రభుత్వమును నెలకొల్పి విషయములును అవివేకముని భారతదేశాభ్యుదయములను లక్ష్యములుగా విలియం గారు పాటించుట తప్పని ఎవరో మాంచెస్టరు పత్రికలో వ్రాసిరి. కానిని పురస్కరించుకొని మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక ఇట్లునుచువున్నది.

భారతదేశాభ్యుదయము గోరంతము కొండ తలకడనే శకునాదమును అతిశయోక్తిగ జెప్పబడెను ఇది వారికిచాల ఇష్టము. ఆచారమైంది. చెయ్యబడనికంటె ఎక్కువగ జెప్పబడుటయు సహజమైంది. మనవారు వాగ్దాతలను నమ్మిరెని మోసపోవుదురు.

భారత దేశమును ఎత్రింగిన వారెవరను అట్లుకొనరు. ఏలన 150 సంవత్సరములు మనము భారతము మీని పాలించితిమి. అందుచే ఎల్లకాలము మనము 300 కోట్లభారతీయులను పాలించగలవని అనుకొనబడింది. భారతదేశమును మనము ఆంగ్లేయులతోడనే పాలించుట లేదు. ముఖ్యముగా చాలవగల భారతదేశమును ఆంగ్లేయులచేత భారతదేశములచేతను పాలించుచున్నాడు.

ఈ భారత ఉద్యోగులు, సైనికులు బ్రిటిషురాజుపట్ల ప్రభుత్వమునకు ఎదురుకొనిరేని మనప్రభుత్వము అంతరించినదన్నమాటయే. సివిలు ఉద్యోగులలో అట్లు భారతదేశాభ్యుదయము సహాయము ప్రాప్తియొందును. అది అట్లు సాగవలసినదే. నైస్యమునకు అది ప్రాప్తివును.

ప్రాంత, విద్యుత్తులై భారతీయులు ఒకజాతిగ నుండవలయు. ఒకజాతియనికొనుకొనబడవలసి నిజమే కాని ఇండియా అంతటను ఒకమత్తియు ప్రధానముగనున్నది. ముసల్మానులు ముఖ్యముగా హిందువులకు ప్రతికూలతే ముసల్మాను మతము మీద ప్రతికూలత పలుకుచున్నది సంపాదించిరి. ఫిలిప్స్ నెత్తివేయుచే భారతముసల్మానుల ప్రతికూలతలై భావముల బలముకొనవును.

రాచకేతువైతము ఇండియాలో అడవివేయుటకు ప్రయత్నించుటకన్న విద్యాభివృద్ధి జనసామాన్యములకు చే

యువారు గారనియు వారికి యుద్ధసాంప్రదాయము తెలియదనియు ఆంగ్లదొంగుటకు ప్రయత్నించుట అనివేకము.

మనఅధికారులు వారిని శాంతిపథ్యములకుంటే ఎక్కువత్యైతముగ జనసామాన్యమును భారత రాచకేతువేత్తలు ఉద్రేకపూరితులుగ చేయుగలరు. ప్రజలకు ఆవేశపగులుగ చేయుగలరు బ్రాహ్మణులు సైనికబలమునుపయోగించుకొనబడరని గాని నడిపించలేదనిగాని అనుకొనువారు భారతదేశచారిత్రమును మరల కొత్తగా వ్రాయవలసినదే

ద్వంద్వప్రభుత్వము పనిజేసినది అది ఇంగ్లండు పనిజేసినది లక్షణముగా చూచుచున్నది ఇండియాలో మనము ప్రవేశపెట్టి పోతాము తి సంగతులలో ఈ ద్వంద్వ ప్రభుత్వముగూడ పనిజేసి ముఖ్యముగా నిలుచును

రెయిసులపతనము

లండన్, ఫిబ్రవరి 1. — రెయిసులపతనము పోవలెనని రెయిసులును అట్లుకొనగాను ఉత్తమతే సరేట పరిశోధించుచు పోయిరట. ఇతనివంటి నలుగురు బానిసలు చనుదొచిరి. ఇతని కుటుంబము తడవబడినది యుండును.

ఈజిప్టు ఎన్నికలు

లండన్, ఫిబ్రవరి 3 — ఈజిప్టు ప్రధానమంత్రియగు సర్వకుపాష (లిబరలు) ఆజిపాష (కాన్స్టాంటినోపుల్) ఈ ఎన్నిక సంరంభమునకు కారకుడై దేశమును విడిచి పాషాగార్లు ఎల్లరు డెలిగేటులు, ఎన్నుకొనబడిరి. నిన్నటిదినపు ఫలితముల జగులు పక్షమువారికి జగులు పక్షములకును తృప్తికరముగ నున్నది. ఎల్లరు డెలిగేటులలో జగులు పక్షము ఎక్కువలేదని లిబరల్స్, కాన్స్టాంటినోపుల్ లిబరల్స్ తెలుపుచున్నారు చాలమంది ప్రముఖులగు జగులు పక్షము వారు ఓడిపోయి లిబరల్స్, కాన్స్టాంటినోపుల్ సభ్యులందరును ఎన్నుకొనబడిరి. అందుచే చిగురికి తమకే ఎక్కువలయుండుననుకొనుచున్నారు. మాయోపాయమును బహుటచే, తాను ఓడిపోయి నేడనలు అసీజ కోర్టు అధ్యక్షుడు తలకపాష గారు నెట్టు తలపించెనని జగులు పాషాగారు నిర్ధారణగ చెలుపుచున్నారు.

పరిశ్రమలను గాపాడుట

వన్నులు విస్తారముగ వేయబడివు

వర్తకసంఘమువారి విధానము

లీస్ట్, ఫిబ్రవరి 4 — పోటీ తేండ పరిశ్రమలకు గాపాడుట వర్తకసంఘమువారు తయారుజేసిన విధానమును నిన్నటి మంత్రివర్గపుసభలో ఒప్పుకొనిరి. దిగుమతిపన్నులను జేయవలెనని నూచించిరి చిన్నపరిశ్రమలకు, జాతీయ ప్రాముఖ్యము విస్తారములేని పరిశ్రమలకు, సమర్థత లేని పరిశ్రమలకు సహాయము చేయరు. అధిక చట్టములతో అధికారమంతయు కామన్వెల్త్ పాత్రగతును. విచారణ సంఘమువారి నివేదికను పిలిచి ఎప్పటికప్పుడు తెలియుచుండును. కాని పరిశ్రమ గతుకచట్టములంద కొన్ని జీర్ణబడి గాపాడబడునని ఈవినింగు స్టాండర్డు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

బ్రిటిషు మంత్రివర్గము

కార్యక్రమము

లీస్ట్, ఫిబ్రవరి 4 — మరల నేడు మంత్రివర్గపు సభ జరిగెను. కర్ణాట ప్రస్తుత వచ్చెను. మంగళవారము వార్తాపాటు సమావేశమును. ఆసభ కార్యక్రమమును పూర్తిజేసిరి. అంతర్వీక్షమండలి ఋణములను గూర్చియు గ్రేటు బ్రిటనుకు ప్రెంచివారీయవలసిన అప్పునుగూర్చియు ఇవ్వవలసిన ప్రత్యుత్తరమును మంత్రులు చర్చించిరి.

ఆస్ట్రేలియా యువకులు

వేల్పుయువరాజు ఆదరించుట

ఆస్ట్రేలియాలో వచ్చిన 140 మంది యువజనులను యువరాజు సత్కరించెను. వీరిమధ్య ఇంగ్లండులోను, పడమటి యూరపులోను సంచారము సర్వధరు. తాను ఆస్ట్రేలియాలో హాయిగ గడపెనటలే ఈయువకులుగూడ ఇచట గడిపెను గాక యని జేల్స్ యువరాజు గారు నడిచిరి.

డబ్లినులో ఆయుధములను

బట్టుకొనుట

మోటారుపనివానిని చెఱసాల కంపుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 2. — గూమిలోపల డబ్లినులో కొన్ని ఆయుధములు దొరకెను. ఒక ట్రక్కు బాంబులను టి కస్టువులు 32 చేగోళములు 19 పిస్తోళ్లు 1000 తూటాలు, మందుగుండు సాముగ్రి దొరకెను. ఇవన్నియు లై సెన్సు జేకుండ దగ్గర ఉంచుకొన్నందులకు మోటారు పనివానిని చెఱసాల కంపు 20 పానులు అపరాధమును విధించిరి.

ఇండియాకు వైమానిక వయనము

కలకత్తా రంగునూ మార్గము

వైమానికనాడుకుని ఉత్సాహము

లీస్ట్, ఫిబ్రవరి 4 — ప్రతిసంవత్సరము ఆగమకు 8 నెలలు కలకత్తా రంగునూ వైమానిక వయనమును పూర్తిగ ఏర్పాటు చేయుటకు విలసని సర్ విలియం నెప్టక్ బ్రాంకరుగారు రంగునూ వర్తక సంఘమువారి, ఎదుట తెలియజేసిరట తక్కిన నాలుగుసంఘములకు ఈ 8 నెలల అనుభవమునుబట్టి జేయవలసియుండుననిని నుంచి వాచకాలమున గంటకు 80 మైళ్లు బోవు విమానముల నేర్పాటు జేసెదరు. వచ్చే సంవత్సరానంతరమున పెద్ద విమానములు రెండు తయారుగ నుండునని బ్రాంకరుగారు అంచనా జేసిరి.

గ్రీకు మతగురువును

వెడలగొట్టుట

ప్రెంచిపత్రికల వ్యాఖ్యలు

పార్సిస్, ఫిబ్రవరి 2. — తక్కిన గ్రీకు మతముపట్ల రేగుచున్న యుద్ధమునకు 4 ప్రాంతభవనియు దీనినే అతి శయోక్తిగ జాతీయభావ ముచున్నారనియు పిగురో పత్రిక వాకొనుచున్నది. ల్యోగలోనే ఈ అందోశనమంతయు అంతరించును. సకాలముగో పనిచేయుటకు జాతిసమితి ఇమిడిక గలదిగాదు. నిదానముగ ప్రాంతో బ్రిటిషుపలుకుబడి మంచిపనిని జేతుగలుగు.

గ్రీకుమతాచార్యుడు సలోని కామరాగా నే మైనికమర్యాదలతో ఆహ్వానించి.

నల్ల మందు సభ

ఆంగ్లో అమెరికను విభేదములు

అంతరించుమార్గము నరయుట

జనీవా, ఫిబ్రవరి 4. — తయారుజేయు నల్ల మందును (వర్టెటె నల్ల మందు) పూర్తిగా ఉపయోగించరాదను మరతులకు 10 సంవత్సరములలో అమలులో తెట్టుటకు అమెరికనులు కొన్ని సూచనలను గావించిరి. ఈ 15 సంవత్సరములు ఏ తేదీనుండి ప్రారంభమునో తెలియవలెనని గ్రేటు బ్రిటను, ఫ్రాంసు, జపాన్, పిన్లండు, యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రతినిధులగుల సంఘమువారు చర్చించిరి. ఆంగ్లో అమెరికను భిన్నాభిప్రాయములను సమన్వయింపజేయుట కాలోచించిరి సభ్యులకు అంగీకారము గుడరలేదు. 16 సభ్యులు గల సమిత్తి సంఘమువారికి తెలియ జేసెదరట.

అమెరికను బ్రిటిషుమంత్రిప్రాయమును సరిపుచ్చుటకు జపానుప్రతినిధి ప్రయత్నించెను. 15 సంవత్సరములకు బదులు 18 సంవత్సరములలో నిషేధించుటకు అమెరికనుప్రతినిధి అంగీకరించెను. ఇంతకంటె ఎక్కువేదియు జరుగలేదు.

బ్రిటిషునాయకు తమపట్టును వదలలేదు. పిన్లండుప్రతినిధి బ్రిటిషుమంత్రిప్రాయమునే ఆమోదించెను.

ఇదివరకు అంతయు అమెరికాపట్టుగనున్న తటస్థరాజ్యములన్నియు ఒకదానిచేత ఒకటి అమెరికనులవలన అవలి ప్రక్క జేరుచున్నారు. అమెరికనులపక్షము చాల తక్కువగ నున్నదనుచున్నారు.

నివాస ప్రధాన న్యాయమూర్తి

జె.మెయిరాలో పూర్వము న్యాయాధికారిగాను పరచార్ల న ఎల్వెన్లు బ్రాంచిగారిని నివాస ప్రధాన న్యాయమూర్తి గ నియమించిరి.

స్ట్రీటులు సెటిల్మెంటు న్యాయమూర్తిగ

జార్జి డి.న గారిని నియమించిరి.

మసాలా కలవర కారణము

కొలకొని కొండల తుపానులను

మసాలా కలవర వివాదమును విచారించుట నుండియు మసాలా అలవాద, కలవరలను జరిగెనది అందు నులొ ముగ తెలిసెను. తుపాను అలవాదు ప్రత్యేకించి పుణ్యముగ సలహానిచ్చుటకు వెంటజనుచున్న ఇద్దరు వ్యక్తులు పూర్వము మసాలాకలవరలకు, పీరు ఇరాకు ప్రభుత్వముపై రాచకీయములలో కుట్రను బహువిధముగా అనుమతించిరి, పీరు తర్ఫీదులు చేయుటకు ముందు వీరిపై క్రిమినలుచర్యను దీసికొనిరి. అట్టివారి ఇద్దరును తిరిగి మసాలాకలవరలకు మసాలాకలవరము ఇవ్వజులేదు. అందుచే ఇరాకు ప్రభుత్వము బగ్గాడు మసాలాకలవరలకు అధికారులు పీరిద్దరికిని అపరాధములకుండుగా పాడుటకు జాగ్రత్తనుదీసికొనుచున్నారని ఇదియే మసాలాకలవరముకు కారణము. జనవరి 16 తేదీన బగ్గాడులో పీరుని పరీక్షించిరి. పీరుచెప్పుటకు ఇదివరలో తుపాను ప్రభుత్వముకు తెలియజేసియున్నది. తెలియజేయుచున్నది. 1924 సంవత్సరము మే నెలలో బ్రిటిషు ప్రతినిధి తుపాను ప్రభుత్వముకు పూర్తిగా తెలియజేసెను 17 తేదీన తుపాను అలవాదుతో పీరిని వెంటకొనిపోరాడని హామీనువచ్చుచున్నది అందుచే ఈ సంగతిని తుపాను ప్రభుత్వమునాకి తెలియజేసెదనని అసెసరు ప్రత్యక్షమనిచ్చెను. ఈలోపుగ పీరు తన వెంటకలవరలను పురమాయించెను. పీరు ఉత్తరపుననుసరించియే వచ్చెను. తురుప్రభుత్వమునకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వముగూడ ఆశ్చర్యముచెందిరి. ప్రత్యక్షము నీయలేదట.

పూర్వపు అమెరికా మధ్య 10 మోటారుపడవలకు చేయటకు వర్తకాధికారుని నిర్ణయించిరి.

డాక్టరు రవింద్ర నాథ్ ఠాకూరు

వెనిస్ శంకె బొంబాయికి బయలుదేరి

ఎక్కడను ఆగకుండు ఐయనుమొనరులకు బయలుదేరిన కర్ణాటక మియిట్లకు లెప్పి నెంటు అగ్రవర్ణగార్లు బయలుదేరిరి. కాని త్రోవలో ఆగవలసివచ్చెను.

బిటిషు ఇంజనీరులు

ఎక్కువ వేతనములు గావలెనుట

రైల్వేలనువాండ్రి సంఘమువారు హెచ్చువేతనములను గోరుటకు ప్రతిపదత్తరము 450000-0 పానులు ఖర్చుఅరసని రైల్వేకంపెనీని అంచనా పెరిరి. ప్రతిసాలను రమారమి ౯00000 పానులు వేతనము మొత్తము రైల్వేయజమానుల విధానము ప్రకారము మిగులనట.

వీరివంశీయులను 1920 సంవత్సరపు టాడంబడిక రద్దు జేయబడును. దీనివలన 1924 సంవత్సరపు వేతనములకంటె నూటికి కనీసము 100 కు తక్కువగాకుండు వేతనము లేర్పడు ననుచున్నారు.

వేతనసంఘమువారి విషయమై ఆలోచింపనందుటచే ఇంతలో కష్టపరిస్థితి లేర్పడవనుచున్నారు.

ఎం. ఎన్. రాయగారిని ప్రవాసమున కంపులు

అండకో, ఫిబ్రవరి 2:—ఉదయం 1-20 భారతదేశ ఆంధ్ర శన కారుడగు ఎం. ఎన్. రాయగారిని ప్రెంచి ప్రభుత్వపులు రైలువుచే పారిమినుండి ప్రవాసమున కంపులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్యారిసుకుండి వీరిని వెడలగొట్టుటలని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారిని గోరుటచే వజల గొట్టెనియు జయిలీ హెరాల్డు ప్రకారము వారు వచ్చును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును, తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయమును సాగనంబు లను విషయము నర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథ మండలులు గ్రంథాలయములు కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థాపనలు పర్యాప్తములై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింప జేయుచున్న విధమున దేశచరిత్ర విశదము చేయుచున్నది. శ్రీయత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారి రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు తాళిపత్రాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుటకేర్పడిన గ్రంథమాలలందీ యొకమాలగ నుండుగలదను విశ్వాసముతో నీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతునను బ్రచురింపబడును. ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

1 గాంధీమహాత్మని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోప న్యాయము

వెల 0-4-0

2 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ), గ్రంథకర్త: రాయసం వెంకట శివుడుగారు వెల 0-8-0

3 నీతినిధి, గ్రంథకర్త: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.

ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

రామచంద్రపురం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

పాణిగిల్లిలో యీనెల మొదటితేదీన చభజరిగినది రామచంద్రపురం తాలూకాలోగ్గు ఎన్నికలకు అభ్యర్థిని నింపుటకు తీర్మానింపబడెను. నరసింహ దేవర సత్యనారాయణ ఉప్పలూరి రామమూర్తిగార్లను కాంగ్రెసు సంఘమునకు కార్యదర్శులుగా ఎన్నుకొనిరి. కాంగ్రెసు సంఘమువారు సిఫారసుచేయదగిన అభ్యర్థిని నిర్ణయించి యీ నెల 16 వ తేదీలో గాతెలియజేయుటకు ఒక ఉపసభాను సేర్పరిచిరి. వెన్నెటి సత్యనారాయణ, బోళ్ళు రామచంద్రరావు, రామలింగ చౌదరిగార్లును కైకార్యదర్శు నిర్ణయం ఉపసభా సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈ నెల 2 వ తేదీన ఉపసభా సభ్యులసభ రామచంద్రపురమునందు జరిగినది. అభ్యర్థిగా నిలువగోరువారు కాంగ్రెసు క్రీడుకు సమ్మతించి సంతకము చేయవలెను నెలకు 2000 గజములు నూనెచందాను చెల్లించవలెను ఎల్లప్పుడును ఖద్దరు బట్టలనే ధరింపవలెను. తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఎటుల నిర్ణయింతురో అటుల తాలూకాబోర్డువారు నిర్ణయ విధానమును నెరవేర్చుటకు పూనుకొనవలెను. అభ్యర్థిని నిర్ణయించుటకు యీనెల 16 వ తేదీన రామచంద్రపురములో తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ జుగునుగాన ఆసభకు సభ్యులందఱును ముఖ్యముగా రావలెనని కార్యదర్శి తంతివార్త సంగపెను.

భార్యబిట్టెనమ్మలు:—రంగూనుకు పోవువారికి సాధారణముగా విన్నీ అందుకోవారు గారి వావిలెంట్లుగాని బిట్టెలునమ్మచుండును. నిన్న ఒక మహమ్మదీయుడు రంగూనుకు పోవుటకు బిట్టెనుకొనబోగా ఏకెంట్లులేదని చెప్పెను! మధ్యదోషాని నియమము కన్నడ “మాన్నే హితుడొకడు బిట్టెను కొన్నాడు ప్రయాణం ఆపివేశాడు” అనిచెప్పి యొకబిట్టెను తనికమ్మరి అతడు దివంగు ప్రయాణముచేసేవాడనటచే ఆబిట్టెపై నమ్మకముకలగక దానిని పర్చిపెచ్చెయటకు విన్న అంతుకొని తీసికొనిపోగా దొంగతనం బయటపడెను. దొంగలను తరెస్తునేని రిహండునందుంచిరి. వాళ్ళుగ్రును నుదరానుబోర్డు ట్రస్టుక్రింద తెచ్చుపొందిన బోటుమెల్లనిలేలియుచున్నది.

అర్రటులును రిఫునరేయనిధి

ఈనికి భావల్పూరు నవాబుగారు 3000 రూపాయలు సొగసిరి. (ఆ. ప్రె.)

జిల్లా జడ్జి కోర్టులో నిద్రపోవుట కలకత్తా హైకోర్టువారి ఉత్తరువు

డక్కా జిల్లాజడ్జికోర్టులో న్యాయవాది మేయరుగారు ఒక అపీలు కేసులో వాదించుచుండగా జిల్లాజడ్జి నిద్రపోసాగాడు. అంతట న్యాయవాది వాదించుట మాని కూర్చుండెను. జడ్జి 10 నిమిషములవరకును గాఢనిద్రపోయెను. న్యాయవాది వాదించుటమాని కూర్చున్నసంగతిగూడ జడ్జి గుర్తించలేదు అని కలకత్తా హైకోర్టులో న్యాయవాది మేయరు పిటిషను పెట్టెను. ఇందుకు సమాధానము చెప్పవలెనని హైకోర్టువారు జడ్జికి ఉత్తరువు చేయుచు మద్రాసులోను జామీనుమీద వదలవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి ఇది నిజమైనచో జడ్జి తీర్పున రద్దుచేసి మరల విచారణ జరుపవలసియుండునని నూచించిరి. (ఆ. బ. ప్రతిక)

తోడే పసిపిల్లలను హరించుట

తల్లుల ప్రక్కలోపరున్న శిశువులు మాయమగుట కేరళరాష్ట్రమున కల్లికోటకు 12 మైళ్ళదూరముననున్న మావూరులో ఒకనెలలో ముగ్గురు శిశువులు మాయమైరి. రాత్రి తల్లిప్రక్కలో పండుకొనిన ఓడ్డ తల్లి వారుసరికి కనబడకుండ పోవుచుండెను. ఈసంగతి పోలీసు యనశ్చెక్కు రకు తెలియగా ఆశడవటికి పోయి చేరువనున్న అడవిలో వెతుకగా నొక కోడేలు కనపడెను. దాని నాతడు పదింపెను అని ఒక విలేఖరి కల్లికోటనుండి వ్రాసెను.

ఎం. ఎన్. రాయి

యిండియను కమ్యూనిస్టు

పరాను దొరతనమువారు ప్యారిసునుండి తరిమివేళిరి భారతకమ్యూనిస్టు పక్షమునకు నానుకుడగు ఎం. ఎన్. రాయిగారు పారిసునగరమునకు వెళ్ళగా బ్రిటిషుదొరతనమువారి కోరికపై ప్రెంచిదొరతనమువారు రాయసను పారిసునగరమునుండి తరిమివేసిరి. ప్రాస్విదేశమునందలి నెనెలరులు ప్రభుత్వచర్య నాడేపించుచున్నారు. (వైట్సును)

లాలా లజపతిరాయిగారు

రావల్పిండి వెళ్ళిరి

నిన్న 5 వ తేదీ ఉదయమునకు లాలాజీ లాహారు చేరెను. మరల నిన్నరాత్రియే బయలుదేరి మహాత్ముని కలుసుకొనుటకు రావల్పిండి వెళ్లెను. ఆ ప్రె

మదరాసు శాసనసభ

నేటి శాస్త్రము

గోదావరి క్రిష్ణా డెల్టాలయందు నీటిపారుదల
ద్రోణి అభివృద్ధి జేయుట

పోలీసు శాఖయందు తియాసంఘ ప్రాతినిధ్యము

నేటి ఉదయము 11 గంటలకు మదరాసు శాసనసభ
దిల్లీ బిల్ యల్. డి. స్వామికృష్ణపిళ్లైగారి యాభివృద్ధిము (క్రింద
సమావేశమై అధికారతర కార్యక్రమమును చర్చించిరి.

ప్రశ్నోత్తరసంఘము యన్. ముత్తయ్యమొదలియారు
గారు తేలిక అత్యవసరముగు విషయమును విచారించుటగాను
సమావేశకార్యక్రమమును నిలుపవలసినదిగ ఉపపాదించుచు
అందులకు గల కారణముల నిలుప వివరించిరి.

శ్రీ జ్యోతి బిల్లు యందు సాగుజేయబడిన భూములపై
గూడ అధికముగు భూమికిస్తును విధించి వసూలుచేయుటవల్లను,
ముజరా దరఖాస్తులు నిరాకరింపబడుటచేత, చాల భాగము
భూములు సాగుబడిలేకయు, సాగుచేసిన భూములందు బాగుగ
పంటలు పండినికారణమున గలిగిన పరిస్థితుల నాలోచించుటకు
గాను సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలసినదిగ ఉపపాదించిరి.

అధ్యక్షులు ఉపపాదన సక్రమముని అంగీకరించిరి.

గౌ. లామెంబరుగారు ఉపపాదన ప్రత్యేకపెట్టుటకు
తమ తేమియు ప్రత్యేకముగ ఆక్షేపణ లేదనిరి.

ఏ రామస్వామి ముదలియారుగారు ఉపపాదన ప్రత్యేక
పెట్టుటకు ఆక్షేపించుచు శనివారమునాడు పలు
పురు సభ్యులు రాజులర నియు నేను ముఖ్యముగ అధి
కారతర కార్యక్రమము చర్చింపబడ గోరుదున్నార గాన
ప్రస్తుతా ఉపపాదన తీసుక రాదగదనిరి. సి. వి. యస్. నర
సింహరాజుగారు ఉపపాదన నేడు 2 గంటలకే చర్చింపబడుట
కంగీకరించిరి.

పిదప అధ్యక్షులు ఉపపాదన నేడే 2-30 గంటలకు
చర్చింపబడుట కనుమరించిరి.

పోలీసుశాఖయందు తియాసంఘమువారి ప్రాతినిధ్యము

పోలీసుశాఖయందు డిప్యూటీ సూపరిండెంటు మొద
లగు ఉన్నతోద్యోగములందు తియాసంఘమునకు సంపూర్ణ
ప్రాతినిధ్య మొసంగవలెనని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి
శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

రా. బి. పి. రామన్ గారు ప్రతిస్పాదన ముపపాదించిరి.
గోపాల్ గారు ఉపపాదనను బలపరచుచు తియాసంఘము
వారు మలబారునందు అధికసంఖ్యాకులనియు, మాషిఖా తిరుగు
బాటునందు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడిరినియు వాటికి ఇతర
సంఘములతోబాటు ఉద్యోగములందభివృద్ధి నొసంగవలెనని
పల్కిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసగారు:—“తియాసంఘము” పిదప
చైరమా, ఈమన, పరియ, నాయరసంఘములగుండ తేర్ప
వలెనని సవరణ నుపపాదించుచు వై వివరింపబడినవారి పరిస్థితు
లను ఒకేవిధముగ నున్నవనిరి.

జె. ఏ. సల్మానుగారు సవరణను బలపరచిరి.

దిల్లీ యమ్. క్రిష్ణన్ నాయరుగారు ప్రధమఉపపాదన
నామోదించుచు సవరణ నాక్షేపించిరి.

తియాసంఘమును పలుపురు విద్యావంతులు
గలరనియు, సవరణయందు పేర్కొనబడిన ఇతర
సంఘములందు ఉన్నతోద్యోగములకు తగి
నవిద్యగలవారలం లేనందున ప్రభుత్వమువారి సవరణను అంగీక
రించిన ఉద్యోగముల కర్తవ్యులగునారు లభింపకపోవుటచే తీర్మా
నము వృధయగునని పల్కిరి.

గౌ. లామెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసంగుచు తీర్మాన
మునందు నివరించిన సంఘులందు ఉన్నతోద్యోగములు అర్హుల
వారికియబడదనని నిశ్చయములేమయు గావించియుండలేదు.
ఏసంఘముందుగాని ఉద్యోగమునకు అర్హులవారికి ఎట్టిభేదము
లేదయే అభివృద్ధి ఈయబడును. ఇప్పటికి ప్రభుత్వోద్యోగము
లందు బ్రాధ్యతగల పదవులలో కొందరు తియాసంఘమునకు కేం
దినవారుగలరు. కావున ప్రస్తుతా తీర్మానమివిధమున అంగీకరిం
చుటకుచున్నచు, ప్రస్తుతముపోలీసుశాఖపై ప్రభుత్వము వాపరిపా
పరిపాలనాహక్కులు ఉద్యోగనిర్ణయసంఘము (స్టాఫ్ సెలెక్షన్ బో
ర్డు)నకు వదిలియున్నారు. తియాసంఘమున దేవరైన గొప్పఉద్యో

గమునకు అర్హులగువారుండిన ప్రభుత్వమువారుగాని, స్టాఫ్ సెలెక్షన్ బోర్డువారుగాని అట్టివారికి అభివృద్ధినియుట కెట్టిసందియములేదు. కావున ఉపపాదనలు తమ ప్రతిపాదన నుపసంహరింపకొనగోరదను.

పిదప ఉపపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

వీరయ్యగారు తియాసంఘముతరువాత అంత్యజాతు
లనుగూడ తేర్పవలెనని సవరణ నుపపాదించి ఉపసంహరణను
నాక్షేపించిరి.

సవరణలన్నియు వోటునకుపెట్టబడి వీగిపోయెను.

క్రిష్ణా గోదావరి డెల్టాలయందు ద్రోణి నేటి

నీటిపారుదల అభివృద్ధి

“క్రిష్ణా, గోదావరి డెల్టాలయందు ద్రోణి నేటి, నీటిపారుదల
అభివృద్ధియుట కొక విధానము నేర్పరుటకుగాను
అధిక సంఖ్యాకులు అధికారతరులు గల విచారణసంఘమును ని
యమించుటకు గాను ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

శ్రీయ్యగారు:— వై ఉపపాదన సభ్యులు క్రిష్ణ గోదా
వరియందు జిల్లాలందును ఇర్రిగేషను ప్రారంభములో ద్రోణి వి
ధానము ప్రధమమున ఉన్నట్లు కనుపించదనియు, ప్రదేశము స
రిగలేక పోవుటచేతను, వ్యవసాయమునకు పూర్వమే వర్షముకు
రియుటచేతను, పెక్కుకొమ్మలకు నీరు ముందుగ తాకసాగుబడి
వివపించ నీరువచ్చుటచేతను చాలనవ్వముగలుగుచున్నది. కృష్ణా
గోదావరికి అటునిటు నుమారు 40 మైళ్లలో పొన్నేరి సరస్సు
గలదు ముందు నీరంతయు సరస్సునకు పోయి అచటనుండి కా
లువలములముగ సముద్రమునకు జేరును. ఈకాలువలు చాలచి
న్నవి. వీనిని మరమ్మత్తుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారి రెట్టి ప్రయత్న
ము జేయుటలేదు. అందువల నరై తులకు చాల నవ్వ
ముగలిగి వారికి ప్రభుత్వమువారు ముజరాగూడ నొసంగుచున్నా
రు. అచ్చటి డి. పి. డబ్లియు, కాఖవారి నీకాలువల మరమ్మత్తు
జేయగోరవ వారు ప్రభుత్వమువారు ధనము నొసంగ లేదనియు,
అందుచే తామేమిజేయబాలమని జెప్పుదురు. నీటివనతి సరిగ
లేనందున సాధారణముగ ముందు సాగుకు అఖరు సాగుకు చాల
నవ్వమువాటిలుచున్నది. మొదటిపంటకు రెండవపంటకు రుకీ
లు లేదాఉండును. కావున మరమ్మత్తు అత్యవసరము. ఈరెం
డు జిల్లాలయందును చాల అధికముగ ఆదాయము ప్రభుత్వము
వారు రాబట్టుకొనుచున్నారు. ఇటీవల ఆఝకట్టులకు కొన్ని
లక్షలరూపులను వసూలుచేసిరి. కావున ప్రభుత్వమువారి తీ
ర్మానము నంగీకరించి ప్రజలసౌఖ్యముల గాపాడుదురని తలం
చెదనని పల్కిరి.

పి. అంజనేయులుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు
రుగు నీటివిధానము ఉత్తరస్కంధులందు ఉపేక్షింపబడుచు
న్నదనియు, నియమింపబోవు సంఘ
ములకు అధికసంఖ్యాకులనునే గాని ప్రజలకష్టములు చక్కగ
విచారించబడవలసినయ్యె. పల్కిరి.

గౌ. లామెంబరుగారు:—ప్రశ్నోత్తరమునొసంగుచు ఈ
విషయమునకు బట్టెలుచ్చుచుండు పెద్దిరాజుగారి ఉపపాదన
మలమల చాలపోయి యున్న మొసంగబడినది. అధికారతరులసహా
యమివిషయములో తీసుకొనుటకు మేము ప్రయత్నించుచు
న్నాము. 1917 సం. నుంచి ప్రభుత్వమువారు క్రిష్ణాగోదావరి
డెల్టాలయందు ద్రోణి నేటి స్కీములను ప్రయోగింపజూచుచునే
యున్నారు ఈజిల్లాలనుంచి అధికముగ ఆదాయమువచ్చుచు
న్నమాట యథార్థమే.

వెంకటరత్నముగారు:—ఈ డెల్టాలమీద పెట్టుబడి మొ
త్తముపోగా ఎంతమిగులునో జెప్పగలరా?

గౌ. లామెంబరుగారు:—నేనాసంఖ్యల నొసంగలేను.
ఈ విషయములో రాజధానియంతయు మొత్తముగ విచారింప
బడును.

ప్రస్తుతపట్టుకుక్రింద నియమింపబోవు సంఘము సలహాసంఘముగ
నూడ పనిజేయును. తేలిక చట్టమును నియమించుటకున్న నిది
యే యుత్తమమని తలంచెదను. అందులకు తగు సౌకర్యము లన్ని
యు జూడబడును కావున ఉపపాదన నుపసంహరించుకొన గౌ.
సభ్యుని కోరుచున్నాను.

లామెంబరుగారు గావించిన సమాధానముపై శ్రీయ్య

గారు తమ ఉపపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

శాసనసభ కార్యక్రమమును నిలుపుట

ఫలభారాంతరము సభ్యులు సమావేశమైనపిదప యన్.
ముత్తయ్యమొదలియారు గారు ఉపపాదించిన “శాసనసభా కార్య
క్రమమునిలుపుట” గూర్చిన ప్రతిపాదన ఎట్టితేలకు సభ్యులచే
ఆమోదించబడినది. అంతటితో నేటి కార్యక్రమము ముగిసెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

దిండిగలు మునిసిపలు చెయ్యిర్కెను ఎన్నిక

ది హమీదు నుల్లాను మరకయారుగారు దిండిగలు ము
నిసిపలు అధ్యక్షుడు అధ్యక్షుని ఎన్నికనుగూర్చి నుమారు 18,
14 ప్రశ్నలు చేసిరి. సంఘములో భాగి లేనప్పుడు రామస్వామి
నాయుడుగారిని సభ్యునిగానేల నియమించిరిని ప్రశ్నించి కల
క్తురుగానేల ఉపాధ్యక్షుని వ్యవహారములందు తోక్యముకలుగజే
సికొనవలెనని అడిగి అన్నిటికిగూడ యావించయంతయు
డిలేటరు పథలో తానుగ చర్చింపబడుటచే యిప్పడుతిరిగి ప్ర
శ్నోత్తర మీ ఉజాలరని ప్రభుత్వము వారు తెలిపిరి.

ఆర్. రామస్వామినాయుడుగారి నియామకము

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు:— ముదరా కలక్టరుగారు
శిఫార్సుజేయుచు టెలిగ్రామువేయగా ఆర్. రామస్వామి నా
యడుగారిని దిండిగలు మునిసిపలసభ్యునిగా నియమించలేదా?
ఉ:— అవును కలక్టరుగారు మామూలుగా వ్రాయుట
యేగాక, టెలిగ్రాముగూడ నంపిరి.

ప్ర:— మామూలుగా వ్రాయుటమాని ఇట్టి ఆసాధార
ణచర్యకు గడంగుటకు కారణమేమి?

ఉ:— కలక్టరుగారిచర్యలో ఆ సాధారణమేమి
యులేదు.

ప్ర:— రామస్వామి నాయుడుగారి ఎన్నిక సవ్యముగర్దు
జేయుచు సబుజడ్జిగారు తీర్పుజెప్పిరి దానిపై ఆతడు సివిల్
సిటీషను హైకోర్టునకంపెను. అవిషయము ప్రభుత్వమువారికి
అతని నామినేటుజేయునపుడు తెలియునా? ఉ:— తెలియును.

ప్ర:— నామినేషను జేసినవెంటనే ఆతడు సిటీషను
ఉపసంహరించుకొనెనా? ఉ:— తెలియదు.

ప్ర:— రామస్వామి నాయుడుగారు 1924 మేలో అ
ధ్యక్షపదవినిలిది ఓడిపోయెనా? ఉ:— తెలియదు.

ప్ర:— మునిసిపాలిటీకి ఎన్నికహక్కు తొలగించునని ఆ
యన ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసియుండెనా? ఉ:— లేదు.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు:— ఈవిషయమున కలక్ట
రుగారి ప్రవర్తన ఆసాధారణముగలేదా?

పానగలురాజు:— కలక్టరు సాధారణముగా టెలిగ్రా
ముజేయుచుండును.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు:— అప్పుడప్పు డట్లుజే
యుచుండురా?

పానగలు:— కాదు. సాధారణముగ అట్లు జరుగు
చుండును.

ప్ర:— రామస్వామి నాయుడు ఓడిపోయెనాతేదా?

పానగలు:— నేజేప్పవలెను.

ప్ర:— అతను ఎన్నుకొనబడెనా ప్రత్యుత్తరములేదు.
సత్యమూర్తి:— సబుజడ్జిలో ఎన్నిక రద్దుజేయ
బడినట్టి రామస్వామి నాయుడుగారిని ఏల
సభ్యుడుగా నియమించిరి? అట్టి సబుజడ్జివందే ఎన్నికసక్రమ
మైనదని తీర్పుజేయబడినది వి. ఎస్. ప్రకాశరావుగారి నేల
సభ్యునిగానుంచలేదు. మొదటియారకు జస్టి సుపర్యుమవాడును,
రెండవయారకు కాంగ్రెసుసభ్యుడగుటయే కారణములా?

మంత్రిగారు:— ఎన్నడుగూ నాయుడుగారి విషయ
మున స్థానికాధికారి శిఫార్సుజేసెను. రావుగారి విషయమునట్టి
శిఫార్సులేదు.

పి. అంజనేయులు:— ఈ నియామకములు జేయుట
జేదయిన పద్ధతిగలదా?

ఉ:— చట్టనిబంధనల జూడుదు.

సత్యమూర్తిగారు తిరిగి మొదటి ప్రశ్ననే వేయగా అ
ధ్యక్షుడు నిన్నును చర్చించిన ప్రశ్నలను (ప్రకాశరావుగారి
ప్రశ్న) మరల నేడు చర్చకు తేరాదని కోరెను.

తేలిక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగా స్థానికమంత్రిగారు
అధ్యక్షి జస్టి సుపర్యుమవాడయినను కాకున్నను, అందుకు సం
బంధించిన అధికారులు శిఫార్సు జేసినచో ప్రభుత్వమువారి కె
ట్టిసంకోచముండదని తెలిపిరి.

గోదావరి డెల్టా రెండవపంట

మాగంటి సీతయ్యగారు:— గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాయం
దు రెండవపంటకు వాసకు లేర్పరుచుటకు నూచనలు గలవా?
అనూచనలగుర్చిన ఉత్తరువులను ప్రకటించెదరా?

ఉ:— నూచనలగుర్చి అంత్య ఉత్తరువులు భూయపడిన
వెంటనే ప్రకటించబడును.

సీతయ్యగారు:— అంత్య ఉత్తరువులు యాఫసిలీలో పున
వచ్చుటకు ప్రయత్నించెదరా?

ఉ:— అట్లు నికరముగా జెప్పవలెను కాని, అలావు
గనే వచ్చునని తలంచెదము. ఇరిగేషను షిఫ్ట్ ఇంజనీరుగారి
నూచనలు గత ఏప్రిలుమాసములోనే వచ్చినవి.

సభ ప్రోమవారమువలన కాపుజేయబడినది.

భారత శాసనసభ

కార్మిక సమితి చట్టము

మామూలార్లు భారత కార్మికుల స్వాతంత్ర్యము సరికట్టెదరా?

కార్మిక సంఘశాసనము

(రైల్వే యూనియను బిల్లు)

సర్ భూపేంద్రనాథ మిత్రగారు వర్తకసంఘముల చట్టమును విమర్శించుట కొకయుపసంఘమును నియమించుటకు తీర్మానము పాపించెను.

చట్టములోని ముఖ్యముల మూల నొక్క జెప్పెను. ప్రభుత్వమువారు వర్తకసంఘములను సృష్టించుటకై బయలుదేరినారు. ఈశాసనములను గలుగులాభములను సుయోగించు ప్రభుత్వము బున్నయెడల వాటిని వృద్ధి పఱచుటయే ప్రభుత్వోద్దేశ్యము. రిజిస్టరు కాబడనట్టి సంఘములకుగూడ నీ చట్టములను రక్షించినయెడల, చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యములకే భంగము వాటిల్లను. సంఘములను, రిజిస్టరు చేయించుకొనుటకు బలవంత పెట్టకుండుటకు ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయమును సమర్థించెను. స్థానిక ప్రభుత్వములగుడ తుదకు భారత ప్రభుత్వవద్దటి నామోదించినందులకు సంతసముగా నున్నది. ఈచట్టము సంఘములయొక్క ధనము దను వ్యాపారాభివృద్ధికే చెల్లించవలెనని నూచించినను, రాజకీయములకుగాని, తదితరములకుగాని ఖర్చుపెట్టుట వారి కేయధ్యంతరము గలుగజేయుమిండి లేదనియు జెప్పిరి.

పిమ్మట విల్సనుగారు, చట్టమును రెండుసంఘములు (సామ్రాజ్య శాసనసభగూడ, గూడిన యొక యుపసంఘము వారి విమర్శనకు దేరవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ఇట్టి ప్రాముఖ్యములగు విషయములం దీసభవారు సామ్రాజ్యశాసనసభవారి సలహానుగూడ జీసికొనుట యుచితమనియు, ప్రస్తుతమున వారు దీని విషయము యొక శాసనమును సృష్టించవలమిగాను సమయమున దప్ప వారినిగూడ జేర్చికొనవలయుననియు చెలిపిరి. సామ్రాజ్యశాసనసభగూడ ప్రాముఖ్యముగు సంబంధములకు ప్రాతినిధ్యము వహించియున్నది. రెండుసభలవారు గలసిననే మంచి చట్టమును దయారు జేయగలుగుదు రనియు జెప్పిరి. భూపేంద్రనాథమిత్రగారు రేల్వే యుపసంఘముందు బొంబాయి ప్రతినిధు లయిదుగురు, వంగదేశమున కొకడు, చెన్నపురి కొకడు నున్నారనియు నూచించిరి.

రంగస్వామి అయ్యంగారు, విల్సనుగారి నూచన చాల యశాలమయిన దనియు, చట్టము ప్రజాశయములకును, పారిశ్రామికములకును సంబంధించినదిగాన, ముఖ్యముగ భారత శాసనసభ వారే చాలమిండి యుండివలయుననియు, వా రేల్వే యుపసంఘము పనిజేయుటయే కర్తవ్యమని చెలిపిరి.

కార్మిక ప్రతినిధి జోషిగారి ప్రతిఘటనము

విల్సనుగారి ప్రతిపాదనను ప్రతిఘటించి, చట్టపునియంధనలను బూర్తిగ జోషిగారు విమర్శించిరి. కార్మిక శాసన నిర్మాణము గావలయునని వారు తీర్మానము ప్రతిపాదించినప్పుడు రిజిస్టరు చట్టము గావలయునని గోరిగారిని తయారుకాబడి ట్టి ఇట్టి చట్టము గావలయునని గోరి లేదనిజోషిగారు నడిపిరి. అన్నయి కావలయునని గోరుచుండ అన్నయి రాళ్లుగలిపి టెట్టుమన్నా ఖోజ్ చట్టముపై బెలపబడిన యజమానుల అభిప్రాయము, ప్రకారముగ రిజిస్టరు కాబడిన కార్మిక సంఘములు గావలయుననియు రిజిస్టరుగాబడిన కార్మిక సంఘములను అణచివేయ వలయుననియు వారు గోరుచున్నారు. కార్మిక సమితిలను రిజిస్టరు చేయించుట యజమానులు నిర్బంధము గావించవలయునని చెప్పుచున్నారు. విరోధాయజమానులట్టి అభిప్రాయములకు జోషిగారికి వింతగలేదు. భారత వాణిజ్యసంఘమువారును, భారత యంత్రకాలయజమానులను యిట్టి అభిప్రాయములనుజే జోషిగారు ఆశ్చర్యపడిరి. భారత మామూలార్లు, కార్మికుల స్వేచ్ఛయేడ యిట్టి సానుభూతిని జూపుచున్నప్పుడు యేల ఏబదిలక్షల రూపాయలు జనాభామన్నము "జాంటి" క్రింద తాగము చేయవలయునో చెలియకున్నది. దేశీయబట్టలపై ఎక్సైజు పన్ను యేల రద్దుచెలవలయునో, మారకపురేటు 1 పి. 4. క్క 20 గావించవలెనో వారల బాధపడవలయునో డెలియకున్నదిని జోషిగారు నడిపిరి.

చట్టమువారి యేలబంధనలు కార్మిక సమితిల నిర్బంధముగ రిజిస్టరు చేయవలయునని గాని లేక రిజిస్టరుగాబడిన సమితిల నిర్బంధపడవలయునని నూచించుచున్న జోషిగారి జిన్నాగారు గోరిరి.

విల్సను దిట్టినిబంధనలు లేనిమాట సత్యమనియు, కాని కార్మిక యజమాను లేనిబంధనలను తేర్చవలసినదని గోరుచున్నారనియు జోషిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. పేరునకు నిర్బంధముగా వింపక పోయినను అమలునందు ప్రభుత్వము రిజిస్టరుగాని కార్మిక సమితిలను కార్మిక బృందములను సమైక్య కట్టియేడ కుట్రపన్నికట్లుగ పీరినియించి కఠినముగ కట్టించి సక్రమపద్ధతినవలించించి యెట్లయినను సమితిల రిజిస్టరు కాబడు నట్లు ప్రభుత్వము చేయును. క్రిమినలు బాధ్యతలు రిజిస్టరుగాని కార్మిక సంఘములకుగూడ విస్తరింప చేయవలసినదని జోషిగారు గోరిరి. కార్మిక సమితిలయొక్క అధికారాలయొక్కగాని, ఏజంట్లయొక్కగాని పనులచే బాధింపబడక యింగ్లాండునందలి కార్మికుల సమితిల శాసనములచే సంగీతంపబడుచున్నవని జోషిగారు చెప్పిరి. భారతదేశమందును యిట్టిరక్షణ మొసంగుట అవశ్యకము. సమితిలయొక్క నిధిని కార్మిక సమితి ఆపయోగమునకు మాత్రమే వినియోగింపవలయునని చట్టమునందు గావించబడిన నిబంధనను జోషిగారు అధ్యంతరము పెట్టిరి. మరియొక కార్మిక సంఘము యొక్కట్టులం దున్నప్పుడుగాని, కార్మిక సంఘపు అభ్యర్థనలను ఎన్నికయందు నిల్వజెట్టుటకుగాని సమితియొక్క నిధి సుయోగించుటకు వలనుపడననో అట్టి కార్మిక సంఘము నేటి వీరకాణునంటినని జోషిగారు నడిపిరి. కార్మిక సంఘములు తగినంత విద్యాభివృద్ధి నొందిలేదని తొందరజే చిల్లను నిర్బంధపడవలయునని, చట్టమును విమర్శించుటకు తగినంత సావకాశము నీయవలయుననియు జోషిగారు గోరిరి. ఇంగ్లాండునందు కార్మికులకు యాయబడిన స్వేచ్ఛను భారతీయకార్మికులకు నీయవలయునని జోషిగారు గోరిరి విరమించిరి.

ఎ. జి. క్లోగారు

చట్టముయొక్క ముఖ్యమాత్రమును జోషిగారు నిరసించుచున్నారని ఎ. జి. క్లోగారు బల్లిరి. రిజిస్టరుచేయబడిన కార్మిక సమితులకేకా కార్మిక బృందములకు సహితము హక్కులను బాధ్యతలను విస్తరింపచేయవలయునని జోషిగారు గోరుచున్నారు. చట్టము విషయమై ఆలోచించగావించుట కిది ఉచితమైన దృక్పథముగాదని వక్త చెలిపెను. కుట్రశాసనము జోషిగారికి సంతృప్తికరముగా లేనియెడ దానిని సవరణ గావించవలయును ఈచట్టములో దాని కంతమాత్రమును సంబంధములేదు. చట్టముయొక్క నిబంధనలు రిజిస్టరుగావించబడిన కార్మిక సమితులకు విస్తరింపబడుట నిరర్థకమని వక్త అభిప్రాయముగాదు ఉభయపక్షములవారును సమంజసముగ హేతువులను నడుపుచున్నారు. సెలెక్టుమిటిగారి హేతువులకు గురించి విచారించవలయును. కార్మిక సమితిలయొక్క యేజంట్లకర్తవ్యములనుగలుగు బాధలకు కార్మిక సమితులకు సంబంధములేకుండ జేయవలయునను అంశమునుగూడ కమిటి విచారణ చేయవలయును. తయారుకాబడిన చట్టమువంటి చట్టము అవశ్యకములేదని జోషిగారు చెప్పుటకాయన యేవంతిపున ప్రతినిధిగ నున్నారని జోషిగారికి ఆశ్చర్యము బుట్టించుచున్నది సాంఘిక సేవాసమితియొక్క సభ్యులగ జోషిగారున్నారు చట్టముయొక్క ప్రధాన నూత్రమును దృక్పథమును సాంఘిక సేవ సమితియు అభిభారత కార్మిక సమితుల శాంకగనును ఆమోదించెను. చట్టముయొక్క ముఖ్యమాత్రమును అంగీకరింపవలయునని ప్రభుత్వముయొక్క చట్టము గోరుచున్నది. కార్మిక సంఘముల నడిపుచున్న వారు విద్యాపీఠాలని జోషిగారు చెప్పుచున్నారు. కాని కార్మిక సమితి లంపిన సమాధానము లీవిషయమును అంగీకరించుటలేదు.

సరయెన మార్గము నశ్వేషించి చట్టము తయారుకాబడిన దనియు, సెలెక్టుమిటిగారు లోటులు చొలగించ నవకాశములు గలవనియు బల్లి, యం. కె. ఆచార్య గారు కార్మిక సమితి చట్టమును అంగీకరించిరి.

చిమన్ లాలుగారు

జాగ్రత్త ఆరు మిషన్ల చట్టము అభివృద్ధి పరామర్శితును జూపుచున్నది చీమనలాలుగారు భావించిరి. కాలప్రవాహమునందు భారతదేశము ఒక ఆరకతాజ్ఞును వహించియున్నదనియు, 1871-న సంవత్సరమందు ఇంగ్లాండులో కార్మిక సమితులకొరకు చట్టము నిర్బంధపడినదనియు చీమన్ లాలుగారు నడిపిరి. అధునిక విధానమున కార్మిక సమితిచట్టము నిర్బంధపడవల

యునని చీమన్ లాలుగారు నూచించిరి. రిజిస్టరుకాబడిన కార్మిక సమితులకొరకే నిబంధనలను వర్తింపజేసి భారతదేశమందలి కార్మిక ఉద్యమప్రవర్ధనమున కంతరాయములను గల్గించుచున్నారని చీమన్ లాలుగారు చెప్పిరి. సాంఘిక, కాళాభిప్రాయములతో సెలెక్టుమిటి నిర్మాణమును విల్సనుగారు విమర్శించుట చిమనలాలుగారికి సంతోషమును గల్గించుచున్నది.

యం. ఎ. జిన్నాగారు

లామరులు సెలెక్టుమిటియందు సభ్యులుగ నుండుటకు విల్సనుగారు రంగీకరించుటలేదని జిన్నాగారు చెప్పిరి. ప్రజలు సంకటపడుచున్నప్పుడు వ్యాయవాదులు కావని వచ్చుచుండును. (నవ్వులు) విల్సనుగారు గట్టిసంకటమందు దగులుకొనిననో తేకమందని గట్టివ్యాయవాదికొరకు ముఖ్యముగ బతుకెత్తును. వ్యాయసరికిలమున కంఠస్థమూత్రమే లాయరులావశ్యకము లేదనెదరు. సంయుక్త సంఘము గావలయునని ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానమును జిన్నాగారు ప్రతిఘటించిరి. 15 దినములలో సెలెక్టుమిటివారి రిపోర్టుకావలయునను నిర్ణయమును తదలి సాధ్యమైనంత త్వరితముగ సెలెక్టుమిటి నివేదికము నంపవలయునని గోరవలయునని జిన్నాగారు నూచించిరి.

సర్ బి. యన్. మిత్రాగారు

కమిటిసభ్యులకు కాంసిలు ఆప్ ట్రేటుసభ్యులు సహాయము చేయుటకు వారికిష్టమనియు, కాని యిందుకు ప్రతిబంధకములు గలవనియు, శాసనసభయందులకును ముఖ్యములైనదనియు, కార్మికమంత్రి సర్ బి.ఎన్. మిత్రాగారు బల్లిరి. కాంసిలు ఆప్ ట్రేటు సభ్యులకార్మికుల ముజరాచట్టమును నిర్మించు యందు చాలానుబంధ అచట్టము విషయమున విచారించుటకు సంయుక్త సంఘము నియమింపబడిన అని మిత్రాగారు చెప్పిరి.

విల్సనుగారి తీర్మానము వోటుపెట్టెటా తోసివేయబడినది.

మరిమదురుపేట్ల ప్రతిపాదించబడినది- ఈవిషయము సభ్యులు సెలెక్టుమిటి సభ్యులుగ చేయబడిరి.

మణ్సుగంత్రిశ్రీమిత్రగారు: 'పిక్కెటింగు'

మణ్సుగంత్రిశ్రీమిత్రగారు చిల్లనుబలదర్శి. కొన్నిపరిస్థితులందు పిక్కెటింగు శాసనసభమైనదని గావించబడవలయుననియు, రాజకీయచర్యను దీసికొనుటకు కార్మిక సమితిలకు అవకాశము లేయబడవలయుననియు, శ్రీశ్రీమిత్రగారు గోరిరి. కార్మిక సంఘములను స్వప్రయోజనము నిమిత్తము చెక్కు పర్యాయములు అన్యలు ఆపయోగించిరి శ్రీశ్రీమిత్రగారు చెప్పిరి. శ్రీశ్రీమిత్రగారు ట్రేటుమెంటునుంచి మన్ లాలుగారు ఢిక్కరించగ, వా పట్టణమందలి నొక పెద్ద మనిషి స్వప్రయోచన ముకొరకు మంత్రి కార్మికులసంఘము సుయోగించుచుండెనని మణ్సుగంత్రిశ్రీమిత్రగారు సమాధాన మిచ్చిరి. బొంబాయియందుగల భారతవర్తకుల సంఘము మొదలగువారి కొన్నిసంఘములను జోషిగారు నిరసించుచుండ ఆసంఘములకు శమర్థించుటకు సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు లేదిరి. రిజిస్టరుకాని కార్మిక సమితులను అణచవలసినదని సంఘములు ప్రభుత్వమును గోరినట్లుగ జోషిగారిచే గావించబడిన నూచనలను పురుషోత్తమ దాసుగారు తీవ్రముగ నిరసించిరి. రిజిస్టరుకాబడిన సమితులకు మాత్రమే ప్రభుత్వము నీయదలచిన చిల్లయందలి హక్కులను పొందవలయునని మాత్రము బొంబాయి వర్తకులసంఘము నూచించినది దాసుగారు చెప్పిరి. ఇంచువలన యితర కార్మిక సంఘములు ఆణచవలయునని ఆర్థముగాను అని పురుషోత్తమ దాసుగారు నడిపిరి.

జోషిగారులేచి వారు చెప్పినది సత్యమని వ్రాకుచ్చిరి. రిజిస్టరుకాబడిన కార్మిక సంఘమును ప్రభుత్వమువారు అణచివేయ వలయునని జోషిగారిచే యజమానులమీద మోపబడిననిండ ఆక్రమమైనదనియు, అన్యాయమైనదనియు విల్సనుగారు చెప్పి పురుషోత్తమదాసుగారి అభిప్రాయములతో నేకిభవించిరి. తగిన కరణములు లేయే జోషిగారును చేచన్ లాలుగారును నూచనలను జెట్టదలచిరిని విల్సనుగారు రసిరి.

వి. జె. పటేలుగారు

జోషిగారుచెప్పిన విషయముల నంగీకరించి, రిజిస్టరు కాబడిన కార్మిక సంఘములకై హక్కులనీయవలసినదని యజమానులు కోరుటచే, రిజిస్టరుకాబడిన కార్మిక సంఘములను అణచివేయవలయునను అభిమతంపై వేరుఅభిప్రాయము లేదని పటేలుగారుచెప్పిరి. ప్రస్తుతము నిర్బంధపడినచట్టము యధారీని ఉంచబడియేడ ఉపకారముచేయుటకు బదులుగ అధికముగ కార్మికుల కపకారముగావించునని పటేలుగారు బల్లిరి కార్మికులను రాజకీయములందు బాల్గానకుండ జేయుటకే యీచట్టముయొ

సరే సరియే. కి లెక్కలు గాని శిష్యాత్వం సంక్లిష్టం. రిండుటయే ఆదా
రము. వారిశిష్యాత్వం సరే ఉండినా. శ్రీభక్త్యము వారు పరిజ్ఞాన

5-వ వాయిదానూలు పంపిన సభ్యులరులు

సంఖ్య	పంపినవారి పేరు	జిల్లా	కేంద్రము	నూలు	నూలు	తొలగింపు
సంఖ్య	పంపినవారి పేరు	జిల్లా	కేంద్రము	పాతపు	నెంబరు	తొలగింపు
718	మాగంటి అన్నపూర్ణ	గుంటూరు	2243	6048	35	6
719	పల్లెరెడ్డి పిచ్చయ్య	నెల్లూరు	2244	8000	22	6 1/2
720	చిల్లూరు సుబ్బయ్య	"	2245	8517	28	6
721	బొబ్బా పిచ్చయ్య	"	2246	8900	25	7 1/2
722	మోచర్ల రామయ్య	"	2247	4800	27	8
723	వారపరెడ్డి కామయ్య	"	2248	3400	22	7 1/2
724	కలికి చెంచయ్య	"	2249	2554	22	5 7/8
725	మోచర్ల కమలయ్య	"	2250	2500	40	8
726	యవనాక లక్ష్మయ్య	"	2251	2000	85	1 1/8
727	కట్టా శేషయ్య	"	2252	1000	42	1 1/8
728	పందిపాటి సుబ్బరామిరెడ్డి	"	2253	2000	82	8
729	నెల్లూరు పట్టాభిరామిరెడ్డి	"	2254	2000	15	6 1/2
730	యందులూరు రాఘవరెడ్డి	"	2255	2660	28	8 8/8
731	చెరుకూరు పెదసుబ్బారెడ్డి	"	2256	2000	88	2 7/8
732	చల్లా గంగన్న	ప.గో.కావలి	2257	1600	14	8 1/2
733	చల్లా ప్రకాశరావు	"	2258	1000	16	8
734	చల్లా గౌరయ్య	"	2259	2100	16	6 1/2
735	అజ్జరపు సుబ్బారావు	"	2260	800	16	7/8
736	అత్తం బసవరాజు	"	2261	500	24	1
737	యిర్రగవరపు వెంకటేశ్వరరావు	"	2262	800	52	1 1/2
738	తాడి బ్రహ్మయ్య	"	2263	800	12	8 1/2
739	పెద్దిటి పురుషోత్తమాచార్యులు	"	2264	200	18	1 1/2
740	పోయిపట్ల మారన్న	"	2265	1800	12	6 1/2
741	గుంటూరి వెంకయ్య	"	2266	600	17	1 5/8
742	కె. వెంకట్రావు	"	2267	400	19	1
743	పచ్చిపాళ్ల నూరయ్య	"	2268	1000	18	8/8
744	కడియం నారాయణ	నెల్లూరు	2269	289	18	5/8
745	నల్లభరెడ్డి సుబ్బారామిరెడ్డి	"	2270	289	14	5/6
746	మోచర్ల సుబ్బారెడ్డి	"	2271	567	27	1
747	చక్రవర్తుల హనుమచ్ఛాస్త్రి	"	2272	500	16	1 1/2
748	పెమ్మ రమణారెడ్డి	"	2273	58	10	1 1/2
749	పమ్మ కృష్ణారెడ్డి	"	2274	258	20	9/16
750	కడియం నరసయ్య	"	2275	147	12	9/16
751	మేడా పట్టాభిరామిరెడ్డి	"	2276	500	21	1 8/16
752	బొబ్బా రమణారెడ్డి	"	2277	140	18	8/8
753	ఇసనా లక్ష్మీనరసారెడ్డి	"	2278	500	16	1 1/2
754	ములుముడి నర్సారెడ్డి	"	2279	800	17	5/6
755	యవనాక వెంకారెడ్డి	"	2280	500	20	1 8/16
756	గండవరపు వెంకారెడ్డి	"	2281	187	15	7/16
757	" రామిరెడ్డి	"	2282	220	19	7/16

పెద్దాపురంజాయి

అయ్యో! ది 1-2-25 మధ్యాహ్నం ౪ం 8 లకు పెద్దాపురం నుండి వడ్డమూరుకు మారతముగా వేయబడిన రోడ్డు బహిరంగోత్సవము గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారగు మ-రా-శ్రీ. రామసాహెబు మాదిరెడ్డి వేంకటరత్నం నాయకులు బి. యె. బి. యె. గారి యాధిపత్యమున గావించబడినది పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారగు మ-రా-శ్రీ తోట వరహలయ్య నాయకుల గారిచే నావ్యవస్థించబడిన యాయత్నవ ప్రమాణేశము వడ్డమూరు వంతెనయొద్ద వేయబడిన వికలాంబులకా ర్యక్తమున పండిలిలో ఉద్యోగస్తులు, ప్రిడరులు, భూస్వాములు మొదలగు మునురు రెండువేల సభ్యులతో సత్కారకై భవముగ జరుపబడినది ప్రారంభమున శ్రీ తోట వరహలయ్య నాయకుల గారు భావగంభీరమైన కృత్యము వివరింపవలయును కర్పూరమాలాయతముగ సగ్రాసనాధి పతులకు సమర్పించబడినది పిమ్మట మ-రా-శ్రీ వంశేంద్ర రెడ్డినాయకులు, బహుశ్రీ తూమిడిపల్ల మార్యనారాయణశాస్త్రిగార్లు రచించిన రసవంతములగు పద్యములు జరుపబడినవి. తదుపరి పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు మెంబరుల మ-రా-శ్రీ చామెర పెదవేంకటరావుగారిచే దినదినాభివృద్ధిగాముమన్న తాలూకాబోర్డు పరిపాలనా వివేదిక జరుపబడినది. మ-రా-శ్రీ చామెర లక్ష్మీనారాయణ రావు బి యె. మ-రా-శ్రీ కొన్నిగడ్డ సుబ్బారావుపంతులు గార్లు తమ మృదుమధురవాక్కుధారల సభ్యులలరింపజేసిరి. అధ్యక్షులయితో ప్రస్తావనలతో మంగళవాద్యములు మిన్నముట్టి పదనూతన రోడ్డును బహిరంగపరచిరి.

తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారి విసతిప్రము సందును, పద్యములలోను, ఉపన్యాసములలోను, నూచింపబడిన ముఖ్యాభిప్రాయముల కనుకూలముగ తమ యంతోష్ఠపన్యాసమున సభ్యులకు లంకించిన ముఖ్యాంశము ఆరోడ్డుకు గంకర వేయించుటయొక్కది గావున శ్రీ వేంకట రత్నం నాయకులు గారు త్వరలో తమ వాగ్దత్తమును తల్లింతురుగాక.

ఉపసారానంతరము ఛాయాపటము దీయబడి సభ ముగింపు వేయబడినది.

పెద్దాపురవాసి

ది 1 ఫిబ్రవరి 1925 సం॥ తేదీన గోదావరిజిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటువారగు మి. రా. రా. రామసాహెబు మాదిరెడ్డి వేంకటరత్నం నాయకులు బి. యె. బి. యె. గారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన పెద్దాపురం వడ్డమూరురోడ్డు బహిరంగ ప్రారంభోత్సవసందర్భమున పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు సభ్యులచే చదువబడిన పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు పరిపాలనాభ్యుదయ చరిత్రమునం దీక్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

అగ్రాసనాధిపా! మీయొక్క యున్నతమండలాధికార సత్వరిపాలనమున వేదింబుల జాతుమన్న యీమహోత్సవ సందర్భమున సమస్త ప్రయత్నములందును మీయపారకరుణా పరిపూర్ణ సహాయముల నందుచు క్రమక్రమాభివృద్ధి పయ్యుమన్న యథార్థముగ మా పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు పరిపాలనాభ్యుదయ చరిత్రమును కొంత నివేదించు కొనుచున్నారము. గావున సాకల్యముగ చిత్రించి యాత్మ క్లాపాపవాదమునకు చొటియుండుదుగాక!

తాము నేడు తెరచుచున్న యీమార్గము పెద్దాపురము నుండి తాలూకాలాసి ముఖ్యమైన యూళ్ళకు భోవుటకును,

రాజమండ్రి-పెద్దాపురంరోడ్డు చామెర రోడ్డు-గోకవరం రోడ్డు చామెర రోడ్డు-ప్రతిపాడురోడ్డులకును ముఖ్యమైన అడ్డుమార్గమునుగుట్టచే నాలుగుమైళ్ళు మార్గ స్థలకు ప్రయాణాయాసము తగ్గించి ప్రయాణితులకు విశేష సౌకర్యము నొసంగు యీ రోడ్డును తరువాతమున మాతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారు వేయించియున్నారు. ఇందువలన తాలూకా ముఖ్యపట్టణ మగు పెద్దాపురమునకు రాచకార్యములమీదను వర్తకవిషయమునను వచ్చు ప్రజలకు సర్వవిధముల సౌకర్యముగానున్నది. ఇది మృదివీపాలిటికి చెరియందు రోడ్డు అగుటచేత దీనిని తగినట్లుగా కానచేసి మంచుకట్టుదిట్టముగా నుండుట అత్యవసరమై యున్నది. మాతాలూకాబోర్డు అధికపరిశీతులు తమకు తెలియనివికావు కాబట్టి మేము పూనుకొన్న యీ ప్రజాసౌకర్య కార్యమును చేపట్టి, కంకరవేయించి, మాయాద్యమును కొన సాగింప వేడుచున్నాము. ఇది 1 వ క్లాసు రోడ్డు కాకపోయినను 2 వ క్లాసు రోడ్డులలో నైనను తేల్చించి, కంకరవేయించి సర్వసంపూర్ణముగ ముగియించు సర్వదా మంచినితియించుచుట కనేకవిధముల ప్రార్థించుచున్నాము.

ఈ మా పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు పరిపాలన యంతర సమంజసముగా పాలించుటకు సహజ ప్రజ్ఞావిరుగు మాప్రసి డెంటువారి సదుద్దేశ్యములను వెలువర్చుటకు మీయొన్న తాళికార సంబంధముగ సమస్త సాహాయ్యముల జేయుచున్నందున కాని, లేనియెడల మే మింతదనుక కృతకృత్యులము కా లేక పోయియుండుము. ఈరీతిగనే న్యాయమంత్రిగైన మాకోరికల నన్నిటిని నెరవేర్చుచు చిరకాలము మీ రిగోదావరి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుపదవిలో నుండుటకును, యిప్పుడిప్పుడే క్రమక్రమాభివృద్ధిలోనికి దీసికొనివచ్చిచ మాబోర్డు సత్కారక రమణీయముగ భాలించుచున్న మి. రా. రా. శ్రీ, తోట వరహలయ్య నాయకుల గారికి మాసంపూర్ణ సానుభూతిని తెలుపుకొనుచు రాజకీయ రంగమున వారి భావ్యభివృద్ధిని గాంక్షించుచు సదా పరమేష్వరుని ప్రార్థించుచున్నారము.

సంతకములు:—1 కళారి సోమరాజు, 2 పంకం వెంకయ్య, 3 మహమ్మదు యిస్మాయిల్, 4 గోలి అప్పలరాజు, 5 గోలి కొండయ్య, 6 టి. వి. నరసింహం, 7 కందుల వెంకటనరసయ్య, 8 జోతుల రామస్వామి, 9 అలమండ శలమయ్య, 10 గొతు వరహలయ్య, 11 న్యాసం వెంకట్రామయ్య, 12 పర్యత సత్యనారాయణమూర్తి, 13 తుమ్మల రామస్వామి, 14 కామెర వెంకట్రావు, 15 తా. బోర్డు సభ్యులు.

* * * పెద్దాపురం వడ్డమూరు రోడ్డు బహిరంగ ప్రారంభోత్సవమున కగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రెసి డెంటు వారగు మి. రా. రా. శ్రీ రామసాహెబు మాదిరెడ్డి వేంకటరత్నం నాయకులు బి. యె. బి. యె. గారికి సమర్పించిన విసతిప్రతికయం దీక్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

వైకల్యస్వరూపమున జన్మించి యొక ఆనందమును బట్టి మహాత్మ్య మనదగు నీమారత ముగోడ్డు పెద్దాపురము నుండి తాలూకాయందలి ముఖ్యములగు గ్రామములకు భోవుట కేగాక రాజమండ్రి పెద్దాపురంరోడ్డు గోకవరం సామర్లకోట రోడ్డు సామర్లకోట ప్రతిపాడు రోడ్డులకును ముఖ్యముగ మాదలిసలముయి అయిదుమయిళ్ళు నిడివిలో నాలుగు మయిళ్ళు ప్రయాణాయాసము తగ్గించినది. చేరవయసు భ్రమతో పెగుడు దిగుడు వరకములతో ప్రమాదయంతముగ నీమార్గము ననుసరించెడు పాంథులు ముఖించునట్లు రోడ్డువేయించి చిరకాలమునుండి నాకుగల అభివృద్ధిమునుదీర్చి మీచేతులతోడనే యాయుషక్రమం ప్రారంభోత్సవమును నిర్వహించిన యీపరిత్రదివనము పెద్దాపురస్థానికచరిత్రయందు సువర్ణాక్షరములతో లిఖింపబడుగాక!

మరియు నీరోడ్డు మునిసిపాలిటితో సంబంధము గలిగిన దగుటచే మంచిస్థితిలో నుండుట అత్యవసరమై యున్నది. మాతాలూకాబోర్డు అధికపరిశీతులు మీకు తెలియనివి గావు. కావున త్వరలో గంకరవేయించి వర్ష ఋతువునందుగూడ బండ్లు మొదలగునవి వడిచుట కనుకూల మొనరింప వేడుమంటిమి. ఇది మొదటి తరగతిలోని రోడ్డుగావున్నను పరిశీతులకు బట్టి రెండవక్లాసుగానైనను చేర్చించి భార్యతమగ మంచిస్థితిలో నుండుటకు దగినయెత్తుగా గావించురుగాక.

ఆయురారోగ్యాభివృద్ధిల గోగంగి చిరకాల మీయొన్న తాళికారమును దమ చేతులలోనే యుంచి యీపరిత్ర కార విమండలమును ధన్యవంత మొనర్చుటకు మా పెద్దాపురం తాలూకా ప్రజల సహితముగ శ్రమవంతుని ప్రార్థించుమంటిని.

తోట వరహలయ్య

ప్రెసిడెంటు తాలూకాబోర్డు, పెద్దాపురం

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

భారత దేశమున 5,00,000 మంది కుష్ఠరోగులున్నారు

అన్ని మతములవాలోను యీవ్యాధివ్యాపించినది

ఇది అంటు వ్యాధి

స్త్రీలకు, పురుషులకు, బాలులకుగూడ యీవ్యాధి వ్యాపించును.

ఈవ్యాధిని కుదుర్చవచ్చును.

దేశీయులందరును సహాయము చేసినచో కుష్ఠవ్యాధి పూర్తిగా అంతరించిపోవును
దీనిని రూపుమాపుటకు శ్రీరాజప్రతినిధిగారు గొప్పప్రయత్నమును తలపెట్టిరి.

దానికి ధనము కావలెను మీరు సహాయము చేసెదగా?

మీరియ్యగలిగిన మిక్కిలి గొప్ప మొత్తమును, చెన్నపురి గవర్నరు ప్రైవేటుశక్రటరీకి గాని
“హానరరీ శక్రటరీ, బ్రిటిషు ఎంపైరు లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీయేషను యిండియను కౌన్సిలు థిల్లీ” అను
చిరునామాకుగాని పంపగోరెదము.

ఈవిజ్ఞప్తినిగూర్చి మాకు గల సానుభూతివలన మాపత్రికలో యీప్రకటనకు స్థలము ఉచితముగా నీయబడెను. (ఆంధ్రపత్రిక)

కొలదివ్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరితముడు

ఈసాము గాంధీ వూజానికి చేరెను

మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

(తెలుగున వ్రాయబడినది)

ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హంశములన్నియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది.
ప్రతి యొక్కరివద్ద ఒక కాపి వుండితిరవలెను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరితముగా నుంచెద.
ప్రతి 1 కి రూ 0-8-0, 12 కి రూ 4-8-0, 25 కి రూ 7-13-0 ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

0-11-0 అణాలు స్టాంపులు పంపిన ఒక కాపి రిజిస్టర్డ్ పోస్టుములముగా పంపబడును.

కావలసిన డిపో, మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, 7 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

శలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరీక్షింపుడు 1824

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు

అనెకమోస్తరులలో నవనాగరికమునకు తగినటు
తయారుచేయబడును పాతికావరక అంగుళము
మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము చెడబువరకు
చేయవచ్చును. వీటికి తరుగుసహా మజూరి రూ 25
లు మొదలు రూ 35 లు వరకు గలదు. పువ్వరా
గములు, పట్టెకెంపులు, కత్తెములు మొదలగునవి
పుష్కరికములు.

చేర్చినవాటికి ప్రత్యేకముగా సామ్య యియ్యవలెను. అన్నిరకపు వెండిసవరములుగాను నగలు, సామానులు స్టాంపు
లో సిద్ధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరువునుమావద్ద తీసిన మానవ్యకము మీకు తెలియును.
మాచి తవ్వితపు 172 ఫుటల క్యాటలాగు 1-కి రూ 1. తెలిపోదు నెం 802 శ్రీనివాసరావు “ఉమ్మడియార్”
ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, వైవాజురహోడు, మదరాసు

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్ర

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి సామయ్యగారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రూ 2 8 0
నిండు క్యాలికోరైండు ఫెడర్ వైటుకాగితములు } పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము
30 శ్రీవ్యవస్థాపకము - మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష } ... 1 8 0
అధ్యక్షకోపన్యాసములు శిర్డీనములు చిత్రపటములు కలిగినది }
శ్రీ గురుసోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము 4 క్రిపాలు, } 0 4 0
శ్రీమతీ కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. }
తృప్తమందిక ... వెల 1-0-0 | సటికా ఆఫ్సెట్ బిండింతామణి 0-12-0
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

శ్రీవ్యాసగ్రంథమాలిక

సంపాదకుడు ఆకొండి వెంకటేశాస్త్రి

ఆర్యపురం కాజమండి

ఈ గ్రంథమాలలో సంవత్సరమునకు 4 గ్రంథముల
చొప్పున వెలువడుచుండును అనంద వాచకముల సైబల్లో
40 పుటలు ఇందు జీవిత చరిత్రములు, సాంఘిక, సైనికం
ఆపరాధపరిశోధక, చరిత్రాత్మక, పౌరాయణికనవలలు, ఖండి
కావ్యములు, చిన్న నాటకములు, చాటుపద్యములు, స్లోక
ములు (టీకా తాత్పర్య సహితము చాటుపద్యములలో కొన్ని
ఆధునిక నాగరకత విభవమును చాటునట్టివి) ప్రకటింపబడు
చుండును. ఈ గ్రంథమాల కీర్తిశేఖరైన కాజమండి గవర్నరు
మొట్టు ఆర్ట్స్ కాలేజీలో సంస్కృత పండితులుగా పనిచేసిన
ఆకొండి వ్యాసమూర్తి శాస్త్రిగారి జ్ఞాపకార్థముగ నెలకొల్పి
బడినది. సంవత్సరమునకు ప్రకటింపబడు 4 గ్రంథములుగాక,
ఒకటి రెండు వారు వ్రాసిన 18 పర్వములు నిర్వచన భారతము
నుండి కొన్ని ముఖ్యభాగములు అనబంధములుగ వెలువరించి
చందాదారులకు పంపుచుండును.

అయ్యుపడిన గ్రంథము వైవాచికము (నవల) అచ్చగు
చున్న గ్రంథముని సంగ్రహరాయణము, సంస్కృతశ్లోక
ములు తెలుగు టీకాతాత్పర్య సహితము.

చందాలు

మహారాజ పోషకులకు సం కి	రూ 25-0-0
రాజపోషకులకు	15-0-0
అభిమానులకు పోషకులకు	10-0-0
మొదటితిరగతి చందాదారులకు	2-0-0
రెండవ తరగతి చందాదారులకు	1-4-0

చందా సామ్య మనీయర్డుగా పంపి ఆంధ్రవ్యా.
భారత ప్రకటనమునకు తోడ్పడుడు.

ఆ. వెంకటేశాస్త్రి శ్రీవ్యాసనికేతనం,
ఆర్యపురం, కాజమండి

నాగుభావల సమంతువు

ఇందు కుమారు [5000] ఆయురవేలు తెలుగు మాటల
కారాదిగా వ్రాసిన వానికెదురుగా హిందూస్థానీ, ఇంగ్లీషు
అరవము. పదములు చేర్చబడినవి. ఏపదము కావలసినను వెం
టనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివలె నట్టి గ్రంథము వెలువడి
యిండిలేదు ఇదిచదివినచో గురుసాహాయ్య ముక్తకలకుండు
పైభావలు మాటలాడు శక్తి కలుగును. శ్రీ ఆచార్యులు మాత్ర
మేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగల
దని నిరాఘాటముగ జెప్పవచ్చును.

లుబ్ధధనావస్థ

అను వేశ్యాసహవాసఫలితము (వైద్యకావ్యము)

(ఇది బెంగళూరునందు జరిగినట్లు) ఒకలుబ్ధతత్వంత
తాత్పర్యమున సమీచిత్రిముగూడ, బెట్టుటయు నాతనికుమారు
డు వేశ్యాలోలుండై తద్వీతియంతయు వేశ్యకంబి తుదకు దా
నిచే వెడలగొట్టబడి యడవుల పాలై పోవుటయు, మిక్కి
చక్కగా వ్రాయబడినది. లుబ్ధవర్ణనము, వేశ్యామత్సర్యవర్ణనము
జూపుచో నవ్యపుట్టక మానదు. ఇందలి నీతి శృంగారపద్యము
లు చదివి తీగలయును. శ్రీ 4 అణాలు

చిరునామా. దాసరి లక్ష్మణస్వామి,

విశాఖపురం, గోదావరిజిల్లా